

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK február 4.

34. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Ki tárgyaljon és kivel?

Tegnap ezen a helyen némi optimizmussal azt írtuk, hogy a bizalmatlanság a jugoszláviai magyarokkal szemben mintha oszlófélben volna. A közeledő tavasz első lehelete eloszlatta a tél komor sötétjét. A lelkek megnyílnak. Csoda-e tehát, ha a magyarság lelke is bizalommal telik meg s a szavakat és a jelenségeket úgy csoportosítjuk, hogy szívünknek jóleső következtetéseket vonunk le belőlük. Most mindenki bizik már abban, hogy végleg elmúltak azok az idők, amikor a jugoszláviai magyarokkal szemben az az egyetlen politika volt elfogadható Beogradban, amelyik minél több magyart üldözött át a határon. A belátás és a józan ítélet — ez a mi meggyőződésünk — kezd urrá lenni az ellogultság, a gyűlölet s a stréber törtétek önzése felett.

A magyarság egyeteme hálásan konstatálja ezeket a jelenségeket s várja a folytatásukat.

Mi lehetne ez a folytatás?

Az, hogy az országos pártok, elsősorban a kormányon levő radikális párt megegyezzen a magyarsággal. Biztosítsa a parlamentben képviselőket a magyarság szószólóinak s biztosítsa a minimális kisebbségi kívánságok teljesítését, amellyel szemben joggal várhatná el, hogy a magyar szavazók s a beválasztandó magyar képviselők a radikális pártot támogassák. Akár lesznek országos választások, akár nem, akár megtartják a Vajdaságban a tartományi választásokat, akár azt mondják, hogy az ország minden része választhat, csak a Vajdaság nem, ez a megegyezés mindenesetre szükséges, nemcsak a magyarság, hanem — a radikális párt érdekében is. Ma még meg lehet győzni a jugoszláviai magyarságot, hogy sokkal jobb, ha a kormányzó párttal egyezik meg, amely ha nem is sokat, de reális vívmányokat ad, holnap azonban talán erősebb lesz az ellenzék ígéreteinek mómora, semmint az őszinte szó hatása.

A jugoszláviai magyarságnak nincs látható szervezete. De jure ugyan megvan a magyar párt, azonban de facto működésének semmi nyoma nincs. A sikertelenség és a magyar közöny arra kényszerítette a párt igazi vezetőit, hogy vonuljanak félre s amikor a vezetők eltűntek a fórumról, eltűntek azok a törtető vicinális nagyságok is, akiknek mindössze az volt a jogcímük, hogy a jugoszláviai magyarságot vezessék, hogy otthon a maguk pátriájában hanggal és terrortal elidegenítették és diszguztálták a jobbérzésűeket és a megfontoltakat.

Az, hogy a magyarság igazi vezetői részint saját akaratukból, részint a viszonyok kényszerítő hatása alatt visszavonultak, a kormányzó pártok egyes befolyásos tagjaiban is azt a meggyőződést keltette, hogy felesleges a magyar nép és a magyar intelligencia vezetőivel tárgyalni, hanem meg kell egyezni a néppel.

Kétségtelen, hogy a néppel, jelen esetben a jugoszláviai magyar néppel kell megegyezni s minden olyan szerződés, amely a nép akarata és hozzájárulása nem szentesít, csak írott malaszt. *A néppel való megegyezés útja* — azonban a magyar nép vezetőivel való megegyezés. Az nem szerződés s azzal a kormányzó párt nem éri el a célját, ha a jelöltjei minden faluban aranyhegyeket ígérnek. Igaz, hogy ezeket az ígéreteket nem kell és nem szokták betartani, de az is igaz, hogy hinni sem szoktak nekik. A kormányzó pártnak is garanciára van szüksége, ha a magyarsággal megegyezik s ezt a garanciát csak az erkölcsileg intakt s a magyarság egésze által elismert vezetők adhatják meg, de szüksége van garanciára a magyar szavazónak is, hogy bizzék abban, hogy az ígéretnek nem foszlanak semmivé s ezt a ga-

ranciát megint csak az adhatja meg, ha a magyarság elismert vezetői a maguk személyével és szavával állják a megegyezést.

Amióta parlamenti pártok vannak, választások előtt s választások nélkül is mindig kötnek ilyen megegyezést s a megegyezést, a mely arra vonatkozik, hogy a szavazók támogassanak valamely pártot, mindig a vezérekkel kötik meg.

Hogy kik a magyarság vezérei, azt maga a jugoszláviai magyarság mondhatja csak meg. Akármilyen közönyös, akármennyire széthúzó s akármennyire szervezetlen is az SHS. királyság magyarsága, van négy-öt olyan erkölcsileg, politikailag megbízható, intelligens férfit, akit minden magyar elismer a maga politikai vezérének s aki ha megegyezik valamelyik országos párttal, nemcsak a maga részéről s nemcsak egy szűk körű kotéria vagy érdekcsoport nevében, hanem a jugoszláviai magyarság nevében köt megegyezést.

Neveket pertraktálni nem akarunk. Akik a kormányzó pártot érdeklődnek a jugoszláviai magyarság jövője politikája iránt, tudhatják, hogy hova és kihez kell fordulniok, ha azt akarják, hogy a magyar voksok a kormányzó pártot segítsék diadalra.

A kormány nem gondol a választások kiírására

Folytatja politikáját a nemzeti megegyezés szellemében Gyurisics igazságügyminiszter beszéde a radikális klub ülésén

Beogradból jelentik: A radikális klub szerdán délután Zivkovic Ljuba elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen felszólaltak Jovanovic Ljuba, Gnjasic Lázár, Kobasica Stevo és dr. Popovic Ljuba, akik főképpen Radics István közoktatásügyi miniszter népgyűlési beszédeivel foglalkoztak. A gyűlés után Jovanovic Ljuba elzárkózott a sajtó informálásától, a gyűlés többi résztvevői azonban elmondották, hogy Jovanovic Ljuba és a többi szónokok is kérdést intéztek a kormány tagjaihoz, hogy a kabinet azonosítja-e magát Radicsnak olyan értelmű nyilatkozataival, hogy az ország választások előtt áll. Továbbá azt is kérdezték a képviselők, hogy a radikális párt megtette-e az előkészületeket, hogy a választások ne érjék készületlenül.

A kormány nevében Gyurisics Marko igazságügyminiszter kijelentette, hogy a kormánynak semmi köze ezekhez a nyilatkozatokhoz, nem gondol választások kiírására és folytatni akarja munkáját a nemzeti megegyezés szellemében.

A gyűlés ezután rátért a költsé-

sgvetés tárgyalására. Jankovic Velizár volt közlekedésügyi miniszter hosszú beszédet mondott, amely alatt Pasics miniszterelnök is megjelent a klubban. Jankovic kritizálta a kormány pénzügyi politikáját és a pénzügyi bizottság munkáját. Kijelentette, hogy a tizenkettő-rendszert meg kell szüntetni. Megállapította, hogy a gazdasági kérdésekben a túlzott optimizmus veszélyes. Foglalkozott a hadiadósságok kérdésével amerikai útján szerzett tapasztalatai alapján és összehasonlítást tett más országok fizetési föltételeivel. Elmondotta, hogy a jugoszláv termékek elhelyezése a nemzetközi piacokon nehezebb lett és az orosz és kanadai buza konkurenciájával nem tudunk megküzdeni.

A földművesnép kevesebbet kap a terményekért, mint amennyit munkájának napibére kitesz és kiadásait nem tudja fedezni jövedelméből. Ezen kell elsősorban segíteni. Követelte, hogy a pénzügyi bizottság részére nagyobb hatáskört biztosítsanak, különösen a pénzügyminisztérium működésének ellenőrzése tekinté-

ben. Szükség van a zárszámadás beterjesztésére és a miniszterek számának redukálására. Elmondotta még Jankovic Velizár, hogy az egészséges decentralizáció híve, mert az önkormányzatok kiépítése csökkenti a költségvetést, amelyet föltétlenül egyensúlyba kell hozni új fedezetek, vagy a kiadások redukciója árán.

Beszéde végén elismeréssel adózott a szónok Sztojadinovic Milán pénzügyminiszternek, aki különösen a dinár stabilizálása körül ért el nagy eredményeket.

Beszélt még Sretkovic képviselő, majd a vita folytatását csütörtökre halasztották.

A parlament ülése

A parlament szerdán kezdte meg az 1926-27. évi költségvetés tárgyalását. Az ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg Trifkovic Markó elnök. A napirend előtt az ipari hitelbankról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban beérkezett különböző kérélmeket olvasták föl, majd rátértek a pénzügyi bizottság jelentéseire. A többségi jelentést Gavrilovic Ottó, a bizottság elnöke olvasta föl, az ellenzéki pártok véleményét Setyevov Szlavko ismertette. A szlovén néppárt nevében Pusenjak Szlavko, a független demokráta nevében D. metrovics Gyura, a muzulmán párt nevében Alics, a horvát föderalisták részéről pedig Zsanics terjesztette elő a párt deklarációját.

A pénzügyminiszterhelyettes exozéja

A parlament délutáni ülésén Uzunovic pénzügyminiszterhelyettes exozét mondott, amelyben ismertette a költségvetés számadatait. Kijelentette, hogy az eredeti költségvetés, amelyet Sztojadinovic pénzügyminiszter állított össze, tizenkét milliárd és kilencszáz millióra rugott, ezt az összeget azonban a pénzügyi bizottság csökkentette. Szerinte az eredeti költségvetés sem állott ellentétben a takarékoság elvével.

Egy ellenzéki hang: Miért nem takaréko kodnak a rendelkezési alapoknál!

Uzunovic helyettes pénzügyminiszter: Mondjanak egy oly állapot, ahol nincs rendelkezési alap.
— A háboru utáni időkben — folytatta Uzunovic — a népet fényűző életet éltek és épen ezért van szükség a takarékoság princípiumának megvalósítására. A takarékoság gondolatát bele kell vinni a családi életbe is.

Kritizálta ezután a pénzügyminiszterhelyettes a kisebbségi jelentéseket. A horvát föderalista pártnak arra a kifogására, hogy a kormány nem terjeszt elő zárszá-

madásokat, kijelentette, hogy a zárszámadások elkészítése eddig technikai lehetetlenség volt. Elismerte, hogy sok a miniszteri tárcák száma, de hivatkozott a központi igazgatásról szóló törvényjavaslatra, amely ezt a kérdést is szabályozni fogja. A muzulmán klub jelentésével kapcsolatban kijelentette, hogy a kormány nem kéri a muzulmánok bizalmát, mert a nép legszélesebb rétegeinek bizalmára támaszkodik. Visszautasította Uzunovics miniszter azt a vádat, mintha a költségvetés fiktív volna és bejelentette, hogy még a költségvetés tárgyalása alatt beterjeszti a kormány az adók kiegyenlítéséről szóló törvényjavaslatot. Végül a demokratapártnak arra a kifogására, hogy rendkívüli kiadások szerepelnek a költségvetésben, azt válaszolta, hogy a rendkívüli kiadások beruházásokra szolgálnak és ezekre mindaddig szükség lesz, amíg megfelelő kölcsönöket nem kap az állam.

A pénzügyminiszterhelyettes expozéja után az ülést berekesztette és a legközelebbi ülést csütörtök délelőtt tíz órára tűzte ki.

Az ellenzéki pártok értekezlete

Az ellenzéki pártok vezetői szerdán értekezletet tartottak a költségvetési vita egyöntetű irányítása ügyében. Az értekezleten Pribicsevicsék nem vettek részt.

A demokrata párt nem lép be a kormányba

Egy beogradi könyvnyomtatásos újság Angyelinovics Grga demokrata képviselő nyilatkozatát közli, mely szerint a demokrata párt nem sokára belép a kormányba.

A demokrata klub kommunikét adott ki, amely szerint a klub nem hiszi, hogy akadna olyan demokrata képviselő, aki ilyen nyilatkozatokat adna. A klub legkevésbé sem hajlandó a jelenlegi kormánnyal együttműködni.

Interpelláció, nagygyűlés, uccai demonstráció a szuboticaiak sérelmes adóztatása miatt

Suboticán egész különleges módon kezelik az adókat és az adótörvényeket

A szuboticaiak kereskedők és gyárosok egyesületének választmánya kedden este dr. Manojlovics Vladisláv egyesületi elnök elnöke alatt ülést tartott. Az ülés foglalkozott azokkal a sérelmekkel, amelyek az adókiutak és végrehajtások terén érték legutóbb a szuboticaiak adózókat. Az ülés elhatározta, hogy felkéri Brankován Iván bankigazgatót, hogy a kiszélesített tanács legközelebbi közgyűlésén terjesszen be interpellációt az adósérelmek miatt, azonfelül

február 18-ikán, jövő vasárnap délelőtt a Lloyd nagytermében valamennyi gazdasági egyesület bevonásával tiltakozó nagygyűlést tartanak, amelyre meghívják a szuboticaiak nemzetgyűlési képviselőket és Sztankovics Sztvetozár volt államtitkárt, bánáti képviselőt,

akiknek közbenjárását kéri a sérelmek orvoslása érdekében. Az interpellációban és a tiltakozó gyűlésen főként a következő panaszokat fogják feltárni:

1. Az 1920. évi III. osztályú adókiutak sehol sem semmisítették meg; csak Suboticán. A bizottsági tárgyalások előtt Konyovics Sztvetán a közvetlen adók akkori vezérigazgatója kijelentette, hogy a vezérigazgatóság megelégszik azzal, ha a kiutak összege négyszerese lesz az 1919. évi kiutakénak. Ezt az előirányozott összeget felülmúlták a tényleges kiutak, ennek ellenére megsemmisítették a kiutakat és

az eredeti kiutaknak legtöbb esetben huszszorosát, de nem egy esetben százszorosát rótták ki.

A szuboticaiak jogászegyetem küldöttségének, amelyet dr. Manojlovics Joco vezetett, a főispán annak idején megígérte, hogy a III. osztályú kereseti adó főlemelt részét sem fogják behajtani mindaddig, amíg azt másodfokon is meg nem erősítik. Megígérte a főispán, hogy a felszólamlási bizottság rövidesen összeül és a felemelt rész után semmire sem fognak pótdadót kivetni.

Ennek ellenére az összes felemelt adótételeket előírták és az állami és községi pótdadókat a felemelt adók után is kivetették. Így azután

több százezer dinár adóhátralékuk lett azoknak, akik az eredeti kivétel szerint nem tartoztak semmivel.

2. Tárgyalni fogják a választmányi ülés határozata értelmében a vagyoni, jövedelem- és hadinyereségadó kiutak másodfoku elbírálása után mutatkozó túlfizetések ügyét is. Ezeket a túlfizetéseket — mint már közölte a *Bácsmegeyi Napló* — a pénzügyigazgatóság nem hajlandó átvezetni az adózó más tartozásának fedezésére, hanem egy-két évre előlegnek veszi azokra az adónemekre, amelyekben a túlfizetés történt. Így az állam kamatmentes kölcsönt vesz az adózóktól, akiket más adónemek hátralékukért késedelmi kamattal sújt.

3. A házbérfillérek ellen a Lloyd felebbezést adott be. A felebbezést még nem intézték el és senki sem tud arról, hogy a belügyminiszter jóváhagyta volna a házbérfillér-határozatot. Ennek ellenére kivetették a házbérfillér-adót és ha valaki az I. körben hátralékban van a házbérfillérrel, végrehajtják akkor is, ha a II. körben túlfizetésben is van.

4. Végül felemlítik az adóbizonylatok kérdését és sérelmezik, hogy csak Suboticán kérnek az utlevélkiadáshoz még most is adóbizonylatot és sehol sincs bevezetve, hogy az ingatlaníráshoz is adóbizonylatot kell bemutatni, sőt legújabbban az adóbizonylatot a pénzügyigazgatóságnak is láttatni kell és így a forgalmi adó befizetéseket is figyelembe veszik majd az adóbizonylat kiállításánál.

Az adózóknak más sérelmét is megvitatta a kereskedelmi egyesület választmánya és az elkecseregett hangulatra jellemző, hogy az az indítvány is fölmerült, hogy

a nagygyűlés után demonstratív uccai felvonulást rendezzenek a kereskedők és a kiszélesített tanács ülése alkalmával tiltakozó mittinggel

tegyék hatásosabbá a beterjesztendő interpellációt.

A választmány elhatározta, hogy ehhez az eszközhöz csak a legvégső esetben, az interpelláció és a 14-iki nagygyűlés eredménytelensége esetén fordulnak.

Noviszd város

és a Miletics-centennárium

Rendkívüli közgyűlést hívnak össze a diszközgyűlés időpontjának megállapítására

Noviszdról jelentik: A Miletics-centennárium előkészítő bizottsága — mint a Bácsmegeyi Napló már megírta — február 23-ikára tűzte ki Noviszad város diszközgyűlését, amelyen a város Miletics Sztvetozárnak, mint Noviszad két izben volt polgármesterének emléket fogja megünnepelni. A szűkebb városi tanács azonban ezt az időpontot nem találja megfelelőnek és javasolni fogja, hogy a diszközgyűlés napját május 6-ikában állapítsa meg a kiszélesített városi tanács.

A Miletics-centennáriumon való részvétel ügyében a kiszélesített városi tanácsot szombaton rendkívüli ülésre hívják meg.

Ez a közgyűlés fogja egyúttal az 1926. évi iskolaadót is megállapítani, amelyet az elmúlt évben 1925-re csak utólag, decemberben vetettek ki.

A város a noviszadi mozivállalatokat még 1923-ban *opera adó* címen helyenként fél- és egydináros adóval sújtotta, amelynek 330.000 dinárt kitevő jövedelme teljes összegben a színháznak jutott, hogy így operaelőadások legyenek rendezhetők.

Mint hogy a színház időközben az állami szubvenció erős redukálása folytán az operaelőadásokat megszüntette, a mozivállalatok kérvényt adtak be a belügyminiszteriumhoz, amelyben a különleges adó megszüntetését kéri, mert megszűnt az ok, amely miatt az adót kivetették.

A belügyminiszter a kérvényt azzal küldte le a városhoz, hogy a város hozzon a kérdésben elsőfokon döntést és így ez az ügy szintén a közgyűlés napirendjére kerül. A szűkebb városi tanács a mozivállalatok kérelmének elutasítását fogja a városi közgyűlésnek javasolni.

A gomb

Irta: Baedeker

Egy idő — mondjuk: a háború — óta sok minden megváltozott, s néha igazán alig ismerünk rá a világra, amelyel (legalább azt hittük) olyan bizalmas jó ismeretségben voltunk.

A nagy problémákról, az értékek újértékeléséről, becsület és erkölcs fogalmának a módosulásáról, a társadalmi és gazdasági fejlődés szinte forradalmi tüneteiről s a többi folyamatokról nem szólnak, csak az apró jelenségek sorozatából említenek egyet, amely sétatám között állt a szemünkben.

Az előtt gyakran láttam az uccán két urat, amint jóízűen diskuráltak, s egyik a másiknak a kabátja gombját fogta. Nem mindig ugyanaz az emberpár volt, hanem más-más két ur, akik élénken társalogtak. Helyesebben: az egyik élénken, nagy érdeklődéssel beszélt, — az, amelyik a másiknak a gombját szorongatta. Ez divat volt valamikor, amikor még érdeklődtek az emberek egymás iránt, s aki beszélt, ezen az akkor szokásos módon akarta magának a hallgatóságát, mintegy fogásban tartva azt, biztosítani. Azért tartotta a gombot, hogy annak a tulajdonosa meg ne szökjön. De ez természetesen sokszor csak alibi volt, amely megszokásból állt elő, s nem mely lelkes érdeklődő olyankor is fogta a kérdéses gombot, amikor az beszélés az előadást szívesen hallgatta

és szökésre nem gondolt. Bonstetten persze, a híres francia-német (svájci) tudós, aki maga szellemes férfiú volt, urta, ha valaki, kevésbé elmés ember, hosszasan mulattatta s ezalatt a kabátja valamelyik gombját mintegy zálogul a kezében tartotta. Ő eslekedte meg azt a hallatlan és halhatatlan bravúrt (hetven esztendőskorában), hogy egy ilyen alkalommal — valamelyik barátjának az estélyén történt Genben — addig hátrált szobákon s termekben keresztül, amíg csak egy kertre nyíló s nyitva álló ablakhoz nem ért, s itt, amikor az «ellenfél», a következményekkel nem számolva, a gombját egy pillanatra szabadon hagyta, a magas földszintről a kertbe ugrott. Inkább a lábomat töröm ki, sem hogy tovább halgassam ezt az unalmas frátert — gondolta a pompás ember. De néha a józan embernek is gondját viseli a jó Isten és Bonstetten urnak kutya-baja se történt. Néhány palántát legázolt ugyan, de más különben épségben maradt, s ezt meg is érdemelte a hősiességéért, amelylyel hadat üzent az unalomnak s akkoriban a művelt Európa tiszteletét kiérdemelte.

Mások nyugodtan, bár sokszor unottan és kedvetlenül túrték, hogy a gombjuknál fogva vezetik őket vagy láncolják helyhez. Mondom, nemcsak társaságban, szalonokban (amikor még voltak ilyenek), de az uccán is gyakori jelenség volt két olyan ember, akiknek az egyike beszélt s a társa kabátgombját forgatta, a másik pedig

keresztényi türelemmel hallgatta s a gombját zsákmányul engedte. Gondolta, ha leszakad, lesz más... Ez a kedélyes szokás s a bizalmas társalgás módja, úgy látszik, teljesen megszűnt, s a háború előtti korszak maradványainak a történelmi muzeumba került. Már néhány év óta nem látok se uccán, se egyebütt olyan jelenetet, amelyben két diskuráló egyén közt a kabátgomb az összekötő kapocs. Nem azért, mert a történelmi esztendőkből sokat tanult és átment ember rájött, hogy a gomb nem tartozik szorosan a konverzációnak; azért se, mert a kabátok most nagyjából régiiek s a gomboknak sincs rajtuk olyan ellenálló képességük, mint kedvezőbb gazdasági konjunktúrák között, hanem valószínűleg azért, mert az általános drágaság mellett az idő is drágább lett s az emberek nem áldozhatnak egymásnak belőle annyit, mint azelőtt. A gombfogás mindig hosszú beszélgetést jelzett — azért, hogy egymásnak a horgylétét tudakolják vagy a nagyságos asszonyoknak kézcsókot küldjenek, senki se fogta annak a gombját, akivel szóba ereszkedett. Rövid társalgás alatt a gomb nyugodtan maradhatott a helyén, senki se bolygatta — szerepe csak a hosszabb, s gyakran egyoldalu, konverzációnál kezdődött. Ma nincs érkezés erre, s kicsi időre nem érdemes a más ember kabátjának a nyugalmát zavarni. Most, ha együtt látsz két embert, azok közös célú ügyet akarunk kötni vagy egy harmadikat be-

csapni, s nincs szükségük arra, hogy egymást kapacitálják s az egymás gombját nyomorgassák. Elmultak az idők, amikor ha találkozott két ur, hosszasan csevegtek s az, akinek több mondanivalója volt, a másikat — sicher ist sicher — a gombjánál fogta.

Az idő drága lett, s az ember ócsó. Ami úgy értendő, hogy egyik ember a másiknak már nem ér annyit, hogy érdemes volna vele huzamosabb ideig eszmét cserélni s e szórakozás biztosítása érdekében őt a gombjánál fogva lekötni. A gomboknak most békét hagynak s azok sohase tapadtak olyan nyugodtan és biztosan a kabát posztóján, mint amióta a nyájas csevegés s a jóismerősök iránti érdeklődés kiment a divatból. A gombokat, főleg a két legfelsőt, amelyek valamikor a baráti beszélgetés organikus hozzátartozói és velejárói voltak, most ritkábban kell föllvarrni és sokan tán azt hiszik, hogy a szabó szilárdabban erősítette meg őket. Dehogy!

A gombok most békében vannak, de az emberek —

Nem tudom, békének a jele-e az, hogy most békét hagyunk a mások gombjának?

Bizonyos, hogy egy idő óta szilárdabban állanak a gombok a kabáton, mint a barátság a kabátok és gombok tulajdonosai közt.

Nem volt szép szokás a más tulajdonát képező gomba akasztani. Mégis, hogy megszűnt, az ember kénytelen azt sóhajtatni utána: kár érte!

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Bukovina északi községeiben a rutének kompakt tömegekben laknak és már évtizedek óta kifejtett öntudatos nemzeti életet élnek. Ezekben a községekben százkilencvenkilenc olyan elemi iskola működött, amelyekben az impériumváltozás előtt rutén volt a tanítási nyelv. Az impériumváltozásokor az állami iskolákban egyszerűen bevezették a román nyelv tanítását. A rutén nép vezetői kérvényt terjesztettek Angliában közoktatásügyi miniszterhez, amelyben a kisebbségi egyezmény szakaszaira hivatkozva kérték a rutén tanítási nyelv visszaadását. A miniszterium elutasította a kérvényt és a százkilencvenkilenc iskolában továbbra is kizárólag románul tanítottak. A rutének a miniszteri határozat ellen a semmitószékhez, mint közigazgatási bírósághoz fordultak. Történelmi adatokkal kitutatták, hogy Bukovinának ez a része valamikor az ukrán hercegségnek területét képezte, majd Moldovához csatolták, de a nép évszázadokon keresztül a rutén nyelvet megtartotta. Ezzel az érveléssel szemben a közoktatásügyi miniszter megbiroztatja azt hangoztatta, hogy a fennforogó esetben uines szó kisebbségről és annak jogairól, mert a felfolyamodással élők a román néphez tartoznak, amely évszázadok előtt megtelepedett Bukovina északi részében. Ezt a román népet a sors visszasságai denacionalizáltak és ruténné tették nyelvében és szellemében. A semmitószék rögzítésközös után elutasította a felfolyamodást. A határozat szerint a miniszteriumnak az az intézkedése, amelylyel a Bukovina északi részén levő iskolákban a román tanítási nyelvet vezetett be anélkül, hogy törvényt vagy nemzetközi szerződést törtene, nemzeti szükségletnek tesz eleget és a kiegészített Románia oktatási törvényeit hajtja végre.

*

A szászok vezére. Hans Otto Roth, megérkezett Kolozsvárra, ahol érintkezésbe lépett a magyar párt vezetőivel. A tárgyalásokról a szász vezér így nyilatkozott: »Temesvárról, ahol résztvettem a sváb Volksrat-i ismeretes gyűlésén, abból a célból érkeztem Kolozsvárra, hogy itt tárgyalásokat folytassak Ugron Istvánnal, a magyar párt elnökével. A múlt hét péntekjén ugyanis a német parlamenti csoport Bukarestben értekezletet tartott, amelyen azt a határozatot hozta, hogy a választási küzdelmekben a többi kisebbségekkel kíván résztvenni. Elsősorban természetesen a magyarságra vonatkozik ez a határozat, másodsorban a többi kisebbségekre, így pl. ahol szervezett tömegekben élnek, a zsidóságra, tekintet nélkül arra, hogy milyen taktikai álláspontot foglalnak el a választásokon.«

*

Párisban, a Carnegie-alapítvány székelyházában most kezdődött meg egy újabb előadássorozat Középeuróparól, melynek első előadója Eismann sorbonne-i tanár volt. »Nem lehet csodálkozni azon — mondotta Eismann — hogy a kisebbségek nem tudnak beleszokni az új viszonyokba. A mostani Középeurópa mindössze hat esztendő óta áll fenn, hat év alatt pedig nem lehet elérni azt, hogy a sajátos tulajdonságok, az évszázados multu tradíciók megváltozzanak. Ötven nyugodt esztendő azonban elegendő arra, hogy a civilizáció mai fokán, amikor a gondolatki-cserélés közvetlenebb a heterogén nemzetiségi elemek között, a katonáskodás és a megfelelő iskolapolitika révén a kisebbségek elnemzetietlenítése és felszívása befejeződjék, hogy a kisebbségi szigeteket elfűnjenek az uralkodó nemzet testében és csak olyan kisebbségek maradjanak meg esetleg, amelyek nagy tömegekben élnek. Ezután

átért a Népszövetség szerepére a kisebbségi probléma terén és a következőket mondotta: »A Népszövetség a kisebbségek petícióit nem fogadhatja el minden esetben és nem állíthatja a bepanaszolt államot a nemzetközi bíróság elé. Mindenekelőtt az szükséges, hogy a Népszövetséghez benyújtott petíciót a bepanaszolt államok polgárai adják be és hogy ezek a kisebbségekhez tartozó polgárok bírósági alatti legyenek az illető államok.«

Megengedik a szláv okmányok kutatását a konstantinápolyi egyetem könyvtárában

Radonics Jovan bankettet adott Dsemal bej tiszteletére

Beogradból jelentik: Dr. Radonics Jovan nemzetgyűlési képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke, aki kiváló történettudós, kedden este a Palace-szállóban bankettet adott Dsemal bej angorai delegátus tiszteletére. Dsemal bej, aki politikai megbizatással érkezett Beogradba, a leghíresebb török történetész és tanár a konstantinápolyi egyetemen.

A vacsorán résztvettek még Hikmet bej beogradi török követ és tizenkét beogradi egyetemi tanár.

A jugoszláv historikusok felhasználják Dsemal bej beogradi tartózkodását arra, hogy megszerezzék a kutatási jogot a jugoszláv tudósok részére a konstantinápolyi egyetem könyvtárában, ahol nagyon sok értékes okmány van Szerbia és Bosznia török hódoltsági korából. Ezek az okmányok teljesen új alapot fektetnek a délszláv történettudományt. Hir szerint a banketten Dsemal bej úgy nyilatkozott, hogy az angorai kormány teljesíteni fogja a jugoszláv tudósok kívánságát.

Bécs panaszodik a jugoszláv és román posta megbízhatatlansága miatt

Retorziós intézkedéseket követel az osztrák sajtó

Bécsből jelentik: Néhány bécsi közgazdasági lap osztrák kereskedelmi körök kezdeményezésére retorziós rendelkezéseket sürget a jugoszláv és román posták ellen. A bécsi lapok szerint az ajánlott levelek hónapok óta felbontva érkeznek Jugoszláviából és Romániából.

Egy bécsi kereskedő 1925 decemberében két ajánlott levelet küldött Jugoszláviából Bécsbe. Az egyik levél csontk, kifosztva érkezett meg, a másik levélben is meglátszott, hogy fel akarták bontani. A kereskedő Bécsbe érkezve, személyesen terjesztette elő reklamációját az osztrák postaigazgatóságon, ahol azt a meglepő választ kapta, hogy a postaigazgatóság már évek óta tapasztalja, hogy Jugoszláviában az ajánlott leveleket kifosztják. Még azonban a jugoszláviai postahivatalokban néhány közönséges gonosztevő bontja fel a leveleket, hogy az esetleges pénzküldeményeket megdézsmálja, addig — az osztrák postaigazgatóság szerint — Romániában hivatalosan intézik ezeket a levélfelbontásokat és a román kormány már évek előtt bizal-

mas rendeletet adott ki, amelyben a postai hatóságokat a külföldi levelek titkos felbontására és ellenőrzésére utasította. Az erről szóló bizalmas bukaresti kormányrendelet már évek előtt az osztrák postaigazgatóság birtokába került.

A bécsi lapok retorziós intézkedéseket követelnek és hivatkoznak arra, hogy 1918-ban és 1919-ben a svájci posta vezérigazgatósága megszüntette az ajánlottlevél-forgalmat a dunai államokkal, mert a forradalmak miatt a postai küldemények nem voltak biztonságban. A bécsi kereskedelmi körök hasonló retorziót követelnek Románia és Jugoszlávia ellen.

*

A jugoszláv posta reputációja érdekében hangsúlyoznunk kell, hogy a postaigazgatóságok a maguk hatáskörében minden visszaélést, amely a postai küldemények körül történik, szigorúan megtorolnak s felesleges külön retorziókat követelni az S. H. S. királyság postája ellen, elegendő, ha a panaszokat a postavezérigazgatóságnak tudomására hozzák.

A római Szent Jeromos-intézet élére a beogradi katolikus plébánost nevezik ki

Fontos személyi és területi változások lesznek a jugoszláviai katolikus egyházban

Beogradból jelentik: A Janics Voja dr. volt vallásügyi miniszter és Jovanovics vatikáni követ által vezetett konkordátum-tárgyalások simán haladnak előre és hamarosan eredményesen befejeződnek.

A konkordátum megkötésével végleg rendeződik a római Szent-Jeromos-intézet egyházi helyzete és a nagyhirű papnevelőiskola élére jugoszláv pap kerül. A Vatikán és a jugoszláv delegáció között az intézet vezetőségének személyére nézve megtörtént a megállapodás: a Szent-Jeromos papnevelő intézet igazgatójává Wagner Károly beogradi katolikus plébánost fogják kinevezni, aki a konkordátum megkötése után azonnal átveszi az intézet vezetését.

A tárgyalások során a Vatikán részéről igen megerőltető jöndu-

lat nyilvánul meg az SHS. királyság iránt.

Mint Zagrebból jelentik, egyházi körökből nyert értesülés szerint a Vatikán és az SHS. királyság között megkötendő konkordátum után jelentős személyi és területi változások lesznek a jugoszláviai katolikus egyházban.

A pápa határozott szándéka elsősorban, hogy Jugoszláviában bibornokot kreáljon és erre a méltóságra Ródićs Rafael beogradi érseket szelmele ki a Szentszék.

A konkordátum intézkedni fog a katolikus egyházmegyék új beosztásáról is. Eleinte az volt a terv, hogy Pozsegán új püspökséget állítanak föl, aminek azonban egyházi körökben nagy ellenzéke volt. A jugoszláv püspöki kar és a Vatikán között folyt tárgyalások folyamán

abban állapotok meg, hogy a zagrebi érsekség nagy kiterjedésére való tekintettel Pozsegán és Varasdimban püspöki helynökséget állítanak föl. Varasdimi helynök dr. Próbús felszentelt püspök, pozsegai helynök dr. Radicevics zagrebi kanonok lesz. A zagrebi érsek mellé ezenkívül koadjutort neveznek ki dr. Bazac kanonok személyében. A konkordátum szerint a pécsi egyházmegye Jugoszláviához csatolt része a pozsegai helynökség joghatósága alá kerül. Szabályozni fogja a konkordátum az ószláv liturgiát is az egyházban és pedig úgy, hogy azt életbeléptetik a szláv lakosságú részeken. Az ószláv liturgiát azonban csupán pápai breve fogja életbeléptetni és ezt nem illesztik be a konkordátumba.

A szombori radikálisok küldöttsége Beogradban

Konferencia a parlament elnöki szobájában

Beogradból jelentik: A szombori radikálispart népes küldöttsége kereste fel Trifkovic Márkó szkupstina elnököt, a szombori kerület képviselőjét. A szombori radikálispart küldöttsége memorandumot nyújtott át a szkupstina elnökének, melyben a szombori radikálisok bizalmukat fejezik ki Trifkovic Márkónak és a bácskai főispánnak, Petrovics Milivojnak. A memorandum elítéli a szombori radikálispartból kizárt dr. Rácics Szima és dr. Maglic Cveta akcióját, kik a szombori radikálispartból való kizárásukat pártszakadásnak kívánják feltüntetni.

A bácskai küldöttség tagjai közül Petrovics Milivoj főispán és Bugarski Lázár dr. bácskai képviselő a parlament elnöki szobájába mentek, hol egy konferencián vettek részt. A konferencián Maksimovics Bozsidar belügyminiszter, dr. Miletics Szlávko közegészségügyi miniszter, Radonics Jovan, a szkupstina pénzügyi bizottság elnöke voltak jelen. A konferencia a vajdasági radikálispart viszonyokkal foglalkozott.

Hajléktalan állami hivatalok

A szubotícai pénzügyigazgatóság Bajmokra, a Financijska Kontrola Palicsra költözik

A szubotícai lakásminizériák nemcsak egyes családokat sujtanak igen érzékenyen, hanem állami hivatalokat is arra kényszerítenek, hogy megfelelő helyiségek hiányában a városból elköltözködjének. A pénzügyigazgatóság például, miután régi helyiségét a háztulajdonos felmondotta és a város nem tud neki új helyiségeket szerezni, azzal a tervvel foglalkozik, hogy Bajmokra költözködjék, ami természetesen nem volna előnyös a szubotícai adóközönségnek.

Hasonlóképp hajléktalanná válik a szubotícai Financijska Kontrola is, amelynek a Majsanski-puton lévő Prokesch-házban vannak a hivatali helyiségei. A házat tudvalevőleg a Munkásbiztosító Pénztár vette meg és ott fogja berendezni hivatalát és rendelőjét. A Financijska Kontrola emel fogva hajléktalanná válik és minthogy a város belterületén nem talál megfelelő helyiséget, át akarja tenni székhelyét Palicsra.

A szubotícai kereskedők, hogy a két fontos pénzügyi hivatal a városban maradhasson, maguk akar-nak gondoskodni hivatali helyiségekről és hir szerint a fizetendő házber utáni házberadót hajlandók magukra vállalni.

CIRKUSZ

•••

A Medve levele

Kaptuk a következő levelet:

Kelt: Erdőben vagyunk,
Gyertyaszentelő háva.

Több oldalról hozzám intézett kérdésre ezennel kijelentem, hogy igenis visszamentem a barlangomba. Nem az időjárás miatt, mert hiszen az marhaság, hogy mi Medvék abból tudjuk meg, hogy hideg lesz-e, vagy meleg, hogy február 2-ikán kinézünk a lakásunk elé. Ezt talán Medve őseink csinálták. Mi figyelemmel olvassuk a petrovradini meteorológiai intézet időjárásait s abból tudjuk meg, hogy milyen idő nem lesz.

Annál is inkább közölnöm kell, hogy visszamentem három szobás, fürdőszobás barlangomba, mert értesültem róla, hogy a helybeli lakóhivatalnál hat állami tisztviselő és három magánhivatalnok adott be igényt a barlangomra. Már előre itták a medve bőrére... A barlang azonban nem üres s csak lelépési díj ellenében váltható meg.

A Medve-becsület megvédése szempontjából tudtára kell adnom mindenkinek, akit illet, hogy annak a ténynek, hogy barlangom tegnap elhagytam, koránt sem az volt az indoka, mintha a szabadban időjárás tanulmányokat akartam volna végezni. Mi Medvék általában jól neveltek és szalonképesek vagyunk, aminek jele az is, hogy mi már sokkal előbb táncoltunk simmit, mielőtt a jazz-band Európába került volna. Mi szőgyelnők magunkat, ha az időjárásról kezdenék beszélgetni. Akármennyire nem gavaller-leik is ez, de a Medve-reputáció érdekében el kell árulnom, hogy a február 2-iki barlang-elhagyás egyetlen oka az volt, hogy a ligetben randevum lett volna egy kis Tyukkal. Őt vártam. A Tyuk azonban időközben összehangolt egy rókával s a kis szemtelen azt üzent nekem, hogy többet ér egy ifjú Kékróka, mint egy vén Medve. Oh tempora, oh mores...

A kis Tyuk védelmére el kell mondanom, hogy ő sem képes magát emancipálni a közvélemény befolyása alól. A közhit, főleg a saját, minket dirnögő, dörmögő vén mormolóknak fest le. Holott a meg nem nevezett kis Tyukot is valódi kuglerrel és nem medvecukorral vártam. Felkérem ennél fogva a mélyen tisztelt Sajtót, hogy a törvény értelmében ugyanolyan beütökkel s a lap ugyanazon helyén igazítsa helyre azt az állítást, mintha mi Medvék vénnek és mogorvák volnánk. Elvégre még sem tűrhetjük, hogy hitelünket végleg tönkre tegyék.

Soraim közlését kérve vagyok tisztelettel!

Mackó s. k.

Utóirat.

Most kaptam a Tyuktól egy rendkívül barátságos hangú levelet. Azt írja benne, hogy hajlandó. Ennél fogva, minthogy a közönséget ez érdekli, sziveskedjenek megírni, hogy a közeli napokban elhagyom a barlangom. Lélelési díj fejében azonban egy gyémánt-kolliét kérek. Arra van sürgősen szükségem. Illetve nem is nekem, hanem a Tyuk-nak, aki, szegényke, hiába van neki Kékrókája, fázik februárban enélkül.

Tisztelettel: Fenti.

Még egy utóirat.

A kis Tyuk-kal való, reményilem

intim, összeköttetésem szükségesé teszi, hogy egy városi állás után nézzek. A Tyuk aligha lesz megelégedve azzal, hogy az erdőben lakjunk. Kérem közölni, nincs-e szükségünk egy tehetséges meteorológusra.

Megjegyzem, hogyha Önök azt írják, hogy készülséggem primitív s egy meteorológus lapjuknál felesleges, nyomban átmegegyek a konkurens laphoz.

Másolta: Csitt.

Személyi változások a subotici városi házában

Dr. Evetovics Mátyás lesz a helyettes polgármester? — Két jelölt van a pénzügyi tanácsnoki állásra — Elhelyezik a főkapitányhelyettest

A subotici városi házában azok a személyi változások, amelyek Rajcsics Sándor alpolgármester elhunytával, Nedeljkovics Milutin pénzügyi tanácsnok nyugdíjazásával és Pesics Vladimir helyettes rendőrfőkapitány kűszöbön álló elhelyezésével esedékessé váltak, mint értesülünk, egy-két napon belül megtörténnek. Gyorgyevics Dragoszláv főispán és Malagurszki Albe polgármester szerdán Beogradba utaztak és több városi ügy elintézése után eljárnak a részben már megüresedett, részben megüresedő állások betöltésének kérdésében.

Beavatott helyről szerzett információk szerint, a helyettes polgármesteri állás elnyerésére a legtöbb esélye dr. Evetovics Mátyás subotici leánygimnáziumi igazgatójának van. Evetovicsot a radikálpárt többsége támogatja és így valószínű, hogy a belügyminiszter őt nevezi ki Subotica város helyettes polgármesterévé.

A pénzügyi tanácsnoki állás betöltéséről Malagurszki Albe polgármester úgy nyilatkozott, hogy a

város új pénzügyi tanácsnokának kinevezése is egy-két napon belül bekövetkezik.

— Ez annál is inkább várható — mondotta Malagurszki polgármester — mert már előterjesztést is tettek a belügyminiszternek aziránt, hogy az állásra Kirjakovics Jován, volt subotici banktisztviselőt nevezze ki.

Más oldalról kapott értesülés szerint azonban nem Kirjakovicsot, hanem dr. Szávics Jovánt, a subotici jogi fakultás tanárát nevezi ki a belügyminiszter pénzügyi tanácsossá. A pénzügyi osztályt jelenleg Szuvajdzics Sándor főszámvevő vezeti.

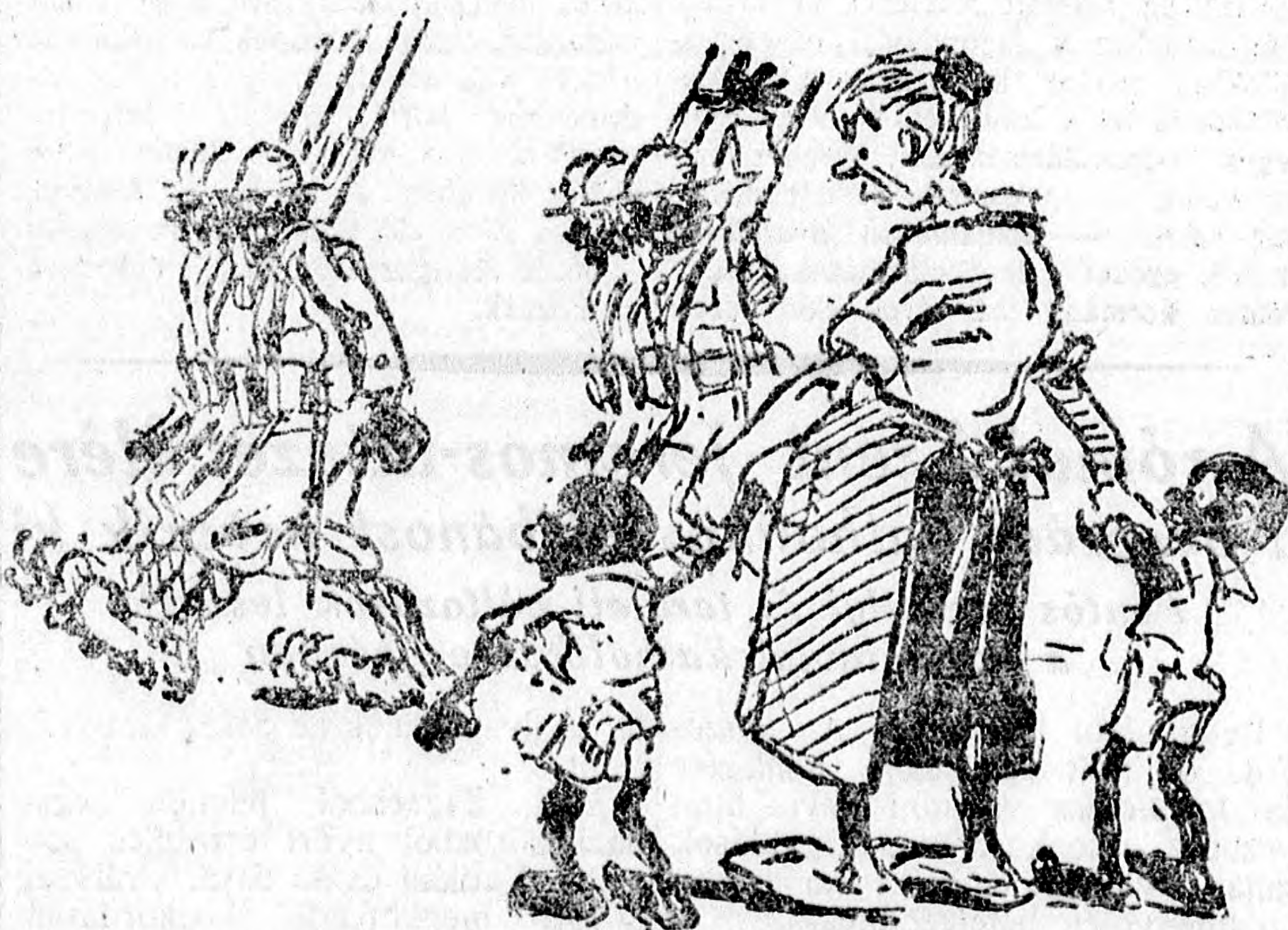
A harmadik fontosabb személyi változás, ami szintén kűszöbön áll, Pesics Vladimir rendőrfőkapitány helyettes elhelyezésével áll be. Pesics, aki csak nem régen gyógyult fel súlyos betegségéből, már átvette ugyan hivatalát, azonban egészségi okokból áthelyezését kérte. Utódjául dr. Momirovics Veljko subotici ügyvédjelöltet emlegetik.

A megszállók elhagyják a várost

Családi jelenet a csapatok kivonulásánál

Kezdjük Adámmal és Évával. A Mennyei Intéző előjegyzésbe vette Hu-Hu-Itn Jacket a Kongó mellől és Rosenmüller Euláfiát Kölnből és kijelentette, hogy ők egymásnak vannak teremtve. Ez ellen nincs apelláta. A földi emberek sorsa mindig a más-

egy városba idegen katonákat szállásolnak el, csak megkezdődnek azok az áldott jó viszonyok. Mert a néger baka sincs fából. A katona felesküdt nemzetének, amely fegyvert adott kezébe. Ennél fogva kötelessége, hogy csatázzon. A hü katona, ha muszáj,

világon dől el. A sors nem ösmer akadályokat. Ha Köln nem megy Afrikába, akkor Afrika megy el Kölnbe. Itt nincsenek véletlenek. Ha nincs világháború, nincs megszállás, ha nincs megszállás, a néger otthon marad és a kis német-szerencsés is marad a régiiben, illetve marad anyáka a mennyben. De azért lépett közbe az égi kamarilla és mi lett a nótavége? A mellékelt ábra mindennél ékésszólóbban beszél maga helyett. Az ilyen fenkőit jelenetknél pirulva süllyed a föld alá a fajelmélet. Faji becsület ide, faji becsület oda, mikor

elsüti az ágyut is. Ám mit tegyen a hadfi, ha fagyverszűnetet köt a nemzete? Ő is kötöget. Viszonyokat.

Képünk azt a megrázó pillanatot eleveníti meg, amikor a francia csapatok több évi megszállás után elhagyják Köln városát. A két édes rajkónak értelmi szerzőjét elárulják gyöngéd apai érzelmei. A derék megszálló bucsút int szép multjának. Barátságosan váltak el. Ő kapott emlékebe egy üveg kölni vizet és hagyott cserébe két valódi kis szerecsent.

(t. i.)

Gyilkosság vagy szerencsétlenség?

Bécsi lakatosmester titokzatos halála Beogradban

Beogradból jelentik: Simon bécsi lakatosmester halálának rejtélyét végre sikerült megoldania a beogradi rendőrségnek.

Simont, aki a múlt év októberében érkezett Beogradba, hogy aztán tovább utazzon Szalonikibe, egy reggel holtan huzták ki a Szávából. A bécsi lapok azt írták, hogy a lakatosmester gyilkosság áldozata lett és Kuzmanovics Ilija nevével beogradi lakatossegéd személyében meg is nevezték a gyilkosság tettesét. A beogradi rendőrség széleskörű nyomozást indított és sikerült megállapítani, hogy Kuzmanovics, akit a bécsi lapok a gyilkosság elkövetésével vádolnak, a nisi garnizonban szolgált mint katona. A rendőrség kérésére a katonai hatóságok a katonát Beogradba szállították és kihallgatták. Kuzmanovics a meghatározottabban tagadta a terhére rótt bűncselekményt és okmányokkal igazolta, hogy október elseje óta egy napra sem hagyta el Nist. Miután a gyanu alaptalannak bizonyult, a rendőrség a katona ellen megszüntette a nyomozást.

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a bécsi polgár nem gyilkosság, hanem véletlen szerencsétlenség áldozata. Beigazolódott ugyanis, hogy Simon Beogradban egy éjjeli mulatóban lerészegedett és ittas fővel indult a Száva-hídon hazafelé. A feltevés az, hogy a részeg bécsi lakatosmester utközben leesett a hídról és úgy fulladt bele a Szávába.

Ankét

a novisadi vízvezetékéről

A javaslatokat a kiszélesített tanács elé utalták

Novisadról jelentik: Milovanovics Milován dr. polgármester szerdán délután négy órára ankétot hívott össze a vízvezeték és csatornázás ügyében. Az ankéton megjelentek dr. Stefanovics Zsarkó volt polgármester, Sztanovics Toma, az építésügyi igazgatóság főnöke, dr. Jovanovics Péter, a közegészségügyi osztály helyettes-főnöke, dr. Hempt Adolf, a Pasteur-intézet vezetője, Lános Nenád, az állami építészeti hivatal vezetője, Maties Milivoj, Tosics Alekszander, a mérnöki kamara titkára. Szeles Jován, Orbán Ignác műszaki tanácsos, Plavics Nikola városi főmérnök, Mihalesics Sztanoje főkapitány, dr. Prodánovics Mihály városi főügyész, Klicin Predrag és Vucesics Milivoj városi tanácsnokok, Lepherc Gyula városi főjegyző, dr. Popovics Milivoj ügyvéd és a városi kiszélesített tanács több tagja.

Az ülés megnyitása után Milovanovics polgármester ismertette a vízvezeték és csatornázás terveit, majd Orbán műszaki tanácsnok javasolta, hogy a kiszélesített tanács pályázati hirdetményét egészítsék ki azzal, hogy első sorban a finansziális szempontból is a legelőnyösebb ajánlatot veszik figyelembe. Javasolta azonkívül, hogy válasszanak tizenkét tagú bizottságot. A javaslatot a kiszélesített tanács elé utalták.

Végül felszóltak még Maties Milivoj, Parulovics Toma, dr. Hempt Adolf és dr. Stefanovics Zsarkó volt polgármester.

DRÓTKOTELEKET

szigetelt és csőpász rézhuzalokat,
szólámpaszínókat, antenadrótokat, ólomká-
beleket elefandi minőségben, jufányos ár.
szállít a Novisadi Kábelgyár (Radnička ul. 2.)
Telefon: 121. 4438

Nagy Vince bűnrészességgel vádolja Bethlent

A magyar nemzetgyűlés viharos ülése. — Az ellenzék újabb adatokat ajánl fel annak bizonyítására, hogy Bethlen be volt avatva a frankhamisításba — A parlamenti bizottság kihallgatta Vass József népjóléti minisztert — Izgalmas vita Baross Gábor és a francia rendőrtisztek között — Nem az igazi bankóprést foglalta le a budapesti rendőrség — A franciák szerint a Térképészeti Intézetben kívül másutt is hamisítottak ezerfrankosokat

Nem vezetett eredményre a rendőrségi pótnyomozás

Budapestről jelentik: A frankhamisítási ügy fejleményeként lappangó politikai válság szerdán sem enyhült. Bethlen miniszterelnök Mayer és Csáky miniszterekkel, továbbá Almásy Lászlóval, Kállay Tamással és Bottlik Józseffel este visszaérkezett a lilafüredi vadászatról. Ugyancsak megérkezett Rakovszky Ivan belügyminiszter is, aki Parádán töltött néhány napot.

A kormányparti folyosón elterjedt hírek szerint Bethlen utársainak a következő nyilatkozatot tette:

— A frankügy likvidálható ügy belpolitikai, mint külpolitikai vonatkozásban és fogom is rövidesen likvidálni.

A kormányparton ugyancsak hangsúlyozták, hogy a miniszterelnök teljesen szilárdnak érzi a kormány helyzetét és ennek a szilárdságnak érdekében a kormánypart szerdán a következő nyilatkozatot tette közzé:

— Egyes lapok a kormány válságáról és az egységes-párt bomlásáról írnak. Az egységes-párt elnöksége ezzel szemben a leghatározottabban kijelenti, hogy a párt kebelében semmiféle nézetkültség nincs és hogy az egységes-párt tántoríthatatlanul kitart a kormány elnöksége, valamint a kormány tagjai mellett. A párt nem hajlandó a szélsőséges ellenzék kedvéért az egységet megbontani és semmiféle körülmények között sem engedi meg, hogy újra az 1918-as idők térjenek vissza. A párt törhetetlen ragaszkodással viseltetik a kormány tagjai iránt és ennek az érzelmének a csütörtöki pártértekezlet alkalmából több szónok fog kifejezést adni.

Az egységes-párt bizalmi nyilatkozatával szemben azonban

a kormánypart liberális csoportja továbbra is követeli a kormány rekonstrukcióját, az ellenzék hangulatát pedig legjobban a nemzetgyűlés szerdai ülése bizonyítja.

A válság egyáltalán nem tekinthető elhárítottnak, csak ügylátszik kitolódik a parlamenti vizsgálóbizottság jelentésének beterjesztése utáni napokig.

A nemzetgyűlés ülése

A nemzetgyűlés szerdai ülését mindvégig a frankhamisítási ügy dominálta.

Nagy Vince az Albrecht-puccsról

Nagy Vince szólalt fel ezután. A kiadott vádirat — mondja — törvényhozái kötelességgé teszi, hogy a frankhamisítás ügyével itt foglalkozzunk. A vádirat nem alkalmas az igazság felderítésére, mert súlyos jogi defektusokban szenved. Az ügyészség pótnyomozást rendelt el, tehát a frankhamisítás ügye a nyomozás alatti stádiumban van. Feltesszük ezért a kérdést: miért kellett az ügyészségnek lezárni a nyomozást és kiadni a vádiratot, amidőn ugyancsak pótnyomozást rendeltek el. Ez jogi abszurdum, aminek politikai háttere van. Óriási hiba, hogy a vádirat nem jelöl meg azt a célt, amelynek érdekében a frankhamisítók szövegeztek. Néhány adatot szolgáltatok erre nézve a nemzetgyűlés fórumáról a nyomozásnak. Bizonyítani fogom, hogy nem egyetlen hazafias cérről van szó, hanem

egy kis társaságnak, egy trónravágyó, hatalomra törekvő kis társaságnak érdeke volt a frankhamisítás. Minden Albrecht volt osztrák

Az ülést fél tizenkettőkor nyitotta meg Szcitovszky Béla elnök. Az indennitási vita első szónoka Rothenstein Mór, aki szerint a kormány azért kéri ezt a hosszú indennitást, hogy ha a frankbotrány miatt esetleg el kell napoltatni a Házát, meglegyen a felhatalmazása.

A frankügyben kiadott vádiratból világos, hogy a miniszterelnök tudott a dolgról.

Farkas István minapi beszédére, a melyben a miniszterelnököt felelőssé tette a frankbotrányért, Bethlen miniszterelnök emelkedett hangon azt válaszolta, hogy Farkas az éremnek csak egyik oldalát mutatta meg, de hogy a miniszterelnök miként intézkedett ebben az ügyben, arról nem beszélt. A miniszterelnök Genf-be való utazása előtt Nádossyt bízta meg a vizsgálattal. Ha a miniszterelnök visszajövetélekor megsürgette volna Nádossynál a jelentést, akkor még elfogadható volna ez a védekezés.

Rothenstein Mór után Vlezián István szólalt fel, majd Rakovszky István emelkedik szólásra.

Rakovszky István beszédében bejelenti, hogy eredeti szándékától eltérően nem kíván részletesen foglalkozni a frankhamisítás ügyével, mert erre nézete szerint a parlamenti vizsgálóbizottság jelentésének beterjesztése után lesz meg a kedvező alkalom. Követeli azonban, hogy a kormány adjon teljes garanciát arra nézve, hogy a parlamenti bizottság jelentésének beterjesztése után nem akarja a nemzetgyűlést elnapolni. A frankhamisítás tisztázásának követelését nem akarja teljesen átengedni a szociáldemokratáknak és felszólalásával elsősorban azt kívánja bizonyítani, hogy van olyan konzervatív politikus is, aki ragaszkodik hozzá, hogy a frankügyre teljes világosság derüljön. Tiltakozik az ellen, hogy ezt a bünyget hazafias mezbe öltöztessék és nem lehet tűrni, hogy bárki paldstolni akarja ezt a botrányos ügyet. Az igazságszolgáltatásnak kéri lehetetlenül le kell sujtani a frankhamisítás minden résztvevőjére. Az indennitást nem fogadja el.

főherceg trónrajutása érdekében történt.

Itt van mint bizonyíték Jankovich Aristida naplójának részletei. Másik bizonyíték Mayer János főhercegi titkár szerepe, aki egyik nap kijelentette, hogy nem ismeri Jankovichot, másnap pedig már beismerte, hogy gyakran együtt volt vele. A harmadik bizonyíték, hogy Albrecht annak a TESZ-nek volt kormányzó-elnöke, amelynek legfőbb pillére a Magyar Nemzeti Szövetség, ahol a hamis ezerfrankosokat szortírozták. De emlékezzünk Rattay Sándor püspöknek »Te vagy az elővendő« kezdetű Albrecht-hez intézett beszédére. Figyelemreméltó az a beszéd is, amit Baross Gábor, a Postatakarékpénztár vezérigazgatója mondott néhány hónappal ezelőtt, amelyben kijelentette, hogy nagy akcióra készül, amely ha sikerül, nagy elismerést hoz, de ha nem jár eredménytel, akkor erkölcsi halott lesz. Nincs olyan egyetlen hazafias cél, amelynek sikertelensége erkölcsi halottá tesz valakit. Művezek az ada-

tok azt bizonyítják, hogy a frankhamisítók a trónkövetelő fiatalember érdekében tevékenykedtek. Tessék ezt kiayomozni, mert a jelenlegi módon tárgyalásra se kerülhet az ügy ilyen hazafias kötösben. A frankhamisítás után nem lehet a közvéleményt is meghamisítani. (Nagy zaj a kormányparton.)

Súlyos vádak Bethlen ellen

Nagy Vince: A vádirat alapján rá fogom olvasni Bethlen miniszterelnökre, hogy milyen súlyos mulasztásokat követett el. A miniszterelnök nem csak azt tudta, hogy hamis ezerfrankosok készülnek, hanem arról is tudomása volt, hogy a hamis bankjegyek már elkészültek és hogy hol vannak elrejtve, valamint, hogy forgalomba akarják hozni azokat. Egy háromnegyedrészen már befejezett büncselekmény megakadályozásáról volt szó és ezt nem úgy kellett volna megkísérelni, ahogyan Bethlen csinálta, hanem egyszerűen utasítani kellett volna a detektívönköket, hogy koboztassa el a hamis bankjegyeket. Bethlen azt állította, hogy megbízta Prónay államtitkárt, utasítsa nevében Nádossyt a vizsgálat lefolytatására. Nekem adataim vannak, hogy

amikor Bethlen utasítást adott Nádossynak a vizsgálat lefolytatására, a miniszterelnök már tudta, hogy az országos főkapitány is érdekelve van az ügyben.

Az egységes pártan ezekre a szavakra óriási vihar tört ki. A kormányparti képviselők telugrdnak helyeikről és körusban kiáltják Nagy Vincének:

— Nem igaz! Nem igaz! Rágalmaz!
A baloldal a közbeszólások záporával ellensúlyozza a kormánypart lármáját. A nagy zajban csak elvétve érthetők egyes közbeszólások.

Berky Gyula: Ez Benes véleménye!
Mándy Samu: Jóhiszeműen nem lehet ilyent mondani!

Horváth Zoltán: Majd bizonyítunk.
Percekig tartó nagy zaj tör ki, a kormánypart indulatosan támad az ellen-

Megindult a pótnyomozás

A frankhamisítás ügyében a rendőrségen kedden megkezdtek az ügyészség átirata értelmében a pótnyomozást. Elsősorban

két fontos tanut hallgattak ki, akiket a franciák jelentettek be és akiknek vallomásából azt akarják megállapítani, hogy tulajdonképpen mi volt a céljuk a frankhamisítóknak.

A gyanúsítottak ugyanis erre vonatkozólag eddig minden közelebbi felvilágosítást megtagadtak és csak egy bizonyos hazafias cél hangoztatására szorítkoztak. A franciák elsősorban azt akarják megállapítani, hogy milyen politikai céljaik voltak a frankhamisítóknak Franciaországgal szemben.

Párisban azon a véleményen vannak, hogy a frankhamisításnak az volt a célja, hogy Franciaországban bolsevizmust csináljanak, illetve ennek megfelelően előkészítsék a tálajt, ha pedig ez nem sikerül, akkor fellorgatva a francia politikai helyzetet, katonai diktatúrát provokáljanak ki. A francia rendőrség külföldi nyomozását erre vonatkozó adatokat is eredményeztek.

A keddi délután megkezdett kihallgatásokon már jelen volt Doulet francia

zékre. A viharban Nagy Vince nyugodtan áll, nem reflektál a minduntalan megújuló közbeszólásokra, majd így folytatja:

— Én állítom és bizonyítom, hogy Bethlen előre tudott a frankhamisításról. Ha a parlamenti bizottság ezt nem tudja, kérem a Ház elnökségét, hogy tegyen intézkedéseket, hogy engem a bizottság elé megidézzenek s ott előterjesszem bizonyítékaimat.

A megújuló lármában Nagy Vince csak nehezen tudja folytatni beszédét.

— Most, a vádirat kiadása után — mondja — érthető, hogy miért nem függesztették fel állásától Baross Gábort, a postatakarékpénztár igazgatóját. Ő volt az, aki értesítette Bethlent, hogy hamis frankok készülnek s ő tudatta azt is, hogy már készen vannak. Tessék megkérdezni a gazdasági élet vezetőit s azok igazolni fogják, hogy a frankhamisítás miatt a külföld sorra likvidálja kölcsönigereit.

— Mert maguk így beszéltek! — kiáltják jobbról.

Berky Gyula: Olvassa el Károlyi naplóját. Maga is benne van! A nemzet sirásója! Katasztrófa-politikus! Nem fog még egyszer feltámadni!

Nagy Vince: A kormány azzal vádol bennünket, hogy forradalmat akarunk csinálni. Mi nem vágyódunk hatalomra s arra kérem a kormányt, hogy ilyen súlyos helyzetben ne hangoztasson ilyen vádakot. A többségi párt tagjait pedig arra kérem, hogy ha még van bennük egy szikrája a józanságnak (nagy zaj) lássák be, hogy Bethlen további működése az ország érdekei ellen van s ne szaladjanak vakon egy menthetetlen ember után. Az indennitást nem fogadja el.

Nagy Vince beszéde után hosszab szünet következik, majd Berky Gyula beszél. Nagy aggodalommal hallgatta — mondja — Nagy Vince beszédét, amelynek hangja az 1917-es ellenzéki beszédekhez hasonlít. Akkor a politikusok egyrésze jobban gyűlölte Tisza Istvánt, mint ahogyan hazáját szerette. Bethlent az egységespárt azért követi, mert a mikor ő került hatalomra az ország politikai és gazdasági temető volt és csak Bethlen munkája tudott eredményeket elérni. A kormánypartnak is csak egy célja van: az igazság teljes felderítése. A kormánypart bizik a magyar független bíróság pártatlanságában, amely az ügyre világosságot fog deríteni. Nagy Vince beszéde a gyűlölködés politikáját hirdeti és ennek csak Prágában tapsolnak.

Kiss Menyhért beszéde után Peyer Károly szólalt fel.

rendőrtisztviselő is, szerdán pedig visszaérkezett Párisból Benoist rendőrelügyelő is, aki a szerdai kihallgatásokon már szintén résztvett. Benoist több érdekes új adatot hozott magával Párisból, amelyeket most a pótnyomozás rendelkezésére bocsát.

Baross Gábor kihallgatása

A pótnyomozás folyamán elsőnek Baross Gábort, a Postatakarékpénztár vezérigazgatóját hallgatták ki.

A kihallgatás folyamán Doulet több kérdést intézett Barosshoz, akinek kihallgatása a késő éjszakai órákig tartott. Doulet főleg arra vonatkozólag intézett kérdéseket Baross Gáborhoz, hogy milyen célt szolgált az a nagyobb silling-összegre kiállított csekk, amelyet Baross Bécsbe irányított. Baross Gábor kijelentette, hogy emlékszik, hogy kiállított egy csekket 12.000 vagy 120.000 sillingről, de többet nem akart erről a kérdéstről vallani.

Doulet kérdéseiből arra lehet következtetni, hogy a francia kiküldötteknek sok olyan adat van a birtokukban, amelyekről eddig még nem volt szó a nyomozás során.

Másodiknak Elischer Jánost, az Elischer

és Horváth bankcég egyik tagját, harmadiknak Héder Jánost hallgatták ki. Héder Jánost arravonatközöleg hallgatták ki teljes részletességgel, hogy ő kiket és milyen körülmények között ajánlott hamisfrank-terjesztőknek. Erre vonatkozólag Héder egészen új adatokat bocsátott a nyomozást vezető rendőrtisztviselő rendelkezésére, amelyek szerint — mint értesülünk — még több iddig nem szereplő ember kihallgatására kerül a sor.

Végül kihallgatták Horváth Lórántot, aki Elischernek a cégtársa. Horváth kihallgatása nagyon rövid ideig tartott és nem is hozott lényegesebb eredményt. A legizgalmasabb lefolyású Baross Gábor kihallgatása volt.

Baross és Doucet közt olyan izgatott és hangos volt a párbeszéd, hogy az gyakran kihallatszott a rendőrségi folyosóra is és a kihallgatás után Baross Gábor felhevülten távozott a rendőrségről.

A pótnyomozás szerdai eredményei

A szerdai napon a pótnyomozást több irányban folytatták. Elsősorban a hamis román utlevelek kérdését akarják a franciák tisztázni. Felmerült az a gyanu, hogy

a hamis román utleveleket Cuza román antiszemita vezér segítségével kapták meg a frankhamisítók.

Próbálták újból tisztázni a titokzatos Schulze szerepét is, azonban, mint kiderült, Schulze nem is volt bejelentve Budapesten.

Kihallgatták szerdán Barát Lászlót, a Freund és Barát cég főnökét, akitől Windischgrätzék a bankjegynyomógépet vásárolták. Barát Doucet jelenlétében megtekintette a rendőrség által lefoglalt gépkatapultákat, amelyekben azonban

nem ismerte fel a nála vásárolt gépet, úgyhogy a lefoglalt alkatrészek

Negyedórás tartott Vass József kihallgatása

A parlamenti vizsgálóbizottság szerda délelőtt tizenegy órától délután negyed négyig ülésezett. Kihallgatták Vass József népjóléti minisztert, aki részletes felvilágosítást adott a hozzáfűzött kérdésekre. Azután Samassa Aurél miniszteri tanácsost, a kereskedelmi minisztérium elnöki osztályának főnökét hallgatták ki. Samassa vezeti a vizsgálatot Baross Gábor postatakarékpénztári vezérigazgató fegyelmi ügyében. Kihallgatták még Darvas Lajos ezredesét, a hadügyminisztérium VIII. osztályának főnökét. Samassa és Darvas a magukkal hozott aktákból adtak információt a bizottságnak. Végül Rubinek István előadó ismertette a bizottság által beszerzett iratokat.

Urbanics képviselő szerepe a frankhamisításban

A frankhamisítók ügyében készült vádirat felhívja a bíróság figyelmét arra, hogy a pör főtárgyalásán mint tanut hallgassa ki Urbanics Kálmán kor-

Nemzetközi nyomozás

Párisi jelentés szerint Briand miniszterelnök legközelebb Londonba utazik, hogy tanácskozzék Chamberlainnel a pénzhamisítások megakadályozása ügyében. Londonban nemzetközi nyomozást akarnak indítani a pénzhamisítók ellen. Allítólag Köln mellett van a pénzhamisítók központja, ahol a hamisításokhoz szükséges gépeket és papírost gyártják. Ez a gyár valószínűleg egy másik gyártelepen van elrejtve. Benoist francia rendőrtiszt németországi nyomozása, amely ennek a hamisítási központnak felkutatására irányult, eredménytelen maradt, ezért tartják szükségesnek a nemzetközi nyomozás megindítását.

A francia kamara elhalasztotta a frank-interpelláció tárgyalását

Párisból jelentik: A képviselőház ülése február 19-re tűzte ki a magyar

nem a bankjegynyomógéptől származnak.

A szerdai kihallgatások erre vonatkozó részéből meg lehet állapítani, hogy a francia kiküldötteknek az a gyanujuk, hogy nemcsak a Térképészeti Intézetnél nyomták a hamis ezerfrankosokat, hanem másutt is.

Kihallgatták még Héder Jánost és Marsovszky Bélát is, akik jelentéktelen vallomást tettek. A kihallgatások során Benoist meglehetősen nyugodtan viselkedett, azonban Doucet annál több kérdést intézett a beidézetekhez és a legtöbb válasszal nem volt megelégedve.

Rendőri bizottság kihallgatásokat folytatott a Markó-uccai fogházban

Szerdán délután négy órakor a főkapitányságról bizottság ment a Markó-uccai fogházba, hogy a franciák által kívánt kihallgatásokat fogantossítsa. A bizottság tagjai voltak: Bauer Ernő rendőrfőtanácsos, Bendré Vilmos rendőrtanácsos, Benoist és Doucet francia rendőrtisztviselők, a Francia Bank két megbízottja és dr. Auer Pál, a Francia Bank budapesti jogtanácsosa.

A bizottság Sztrache Gusztáv főügyész intézkedésére Kovács Péter fogházügyész szobájában hallgatta ki azokat a letartóztatottakat, akiknek újabb vallomására a franciák súlyt helyeztek. A kihallgatásokról, amelyek zárt ajtók mögött, befűggönyözött ablakok mellett folytak, semmi sem szivárgott ki. Hír szerint Windischgrätzék, Nádossyt, Gerőt és a Térképészeti Intézet néhány alkalmazottját hallgatták ki.

Véget ért a pótnyomozás?

Egy budapesti estillap meg nem erősített híradása szerint a rendőrségi pótnyomozást már befejezték. A lap azt írja, hogy a pótnyomozás folyamán semmi új adat nem merült fel.

mánypárti képviselőt. Amikor a vádiratszövege nyilvánosságra került, az újságírók felkeresték Urbanics képviselőt, aki a frankhamisítással kapcsolatban a következő felvilágosítást adta:

— A frankhamisításról még októberben hallottam öcsém révén, aki azzal jött hozzám, hogy felszólították, helyezzen el külföldön hamis frankokat. Aki az ajánlatot tette neki, azt is hozzáfűzte, ne féljen, nem lesz semmi baja, mert a frankhamisító társaság élén maga Nádossy Imre országos főkapitány áll. Én az egészről nem hittem egy szót sem s az ügynek sem tulajdonítottam nagyobb fontosságot, mégis utasítottam öcsémet, hogy azokkal, akik ilyen ajánlatot tesznek neki, szakítson meg minden érintkezést. Később azután hallottam, hogy a hamis frankok terjesztésére valósággal az uccán fogdoszák a fiatalembereket.

Urbanics képviselő végül kijelentette, hogy ennyi az egész, amit a főtárgyaláson is mondhat.

A pénzhamisítók után

frankhamisítás ügyében Fontanier képviselő részéről benyújtott indítvány tárgyalását, azzal a fentartással, hogy a kormány eddig az időpontig abban a helyzetben lesz, hogy a kérdésre válaszolhat.

Briand miniszterelnök felszólalva, kijelentette, hogy az ügy meglehetősen kényes. Miután a vizsgálat folyamatban van, arra kéri Fontanier, hogy várja be interpellációjának tárgyalásával azt az időpontot, amikor a vizsgálat már annyira haladt, hogy tesztelendő tárgyalhatnak az interpellációról.

Fontanier arra kérte a kamarát, hogy kísérje figyelemmel a kérdést és sürgesse a kormányt, tegyen meg minden szükségeset, hogy Magyarország valóban demokratikus alkotmányhoz jusson.

Briand miniszterelnök megjegyezte, hogy a francia jogszolgáltatás nem

avakozhatk bele Magyarország belső ügyeibe, mint ahogy a magyar jogszolgáltatás sem járhatna el így Franciaországgal szemben. Helyénvaló bevárni a szükséges értesítéseket és a vizsgálat befejezését, mielőtt az interpellációt tárgyalás alá vennék.

Hamis ezerfrankosokat találtak Brüsszelben

Benoist francia rendőrtiszt még Párisból értesítette Gravière, a Banque de France Budapesten tartózkodó képviselőjét, hogy Brüsszelben is találtak hamisított francia ezerfrankosokat.

A távirat kézhezvételé után Gravière Brüsszelbe utazott.

Benoist Budapesten megérkezése után azonnal bekapcsolódott a rendőri nyomozásba. Hogy Gravière brüsszeli útja összefügg-e a magyarországi frankhamisítókkal, azt e pillanatban nem lehet tudni. A franciák véleménye szerint lehet, hogy valamelyik külföldön elhelyezett ezerfrankos kerülhelet Brüsszelbe és csak most fedezték fel, hogy hamis. Azonban az sincs kizárva, hogy talán egy eddig még ismeretlen nevű terjesztő, aki szintén összeköttetésben állt Windischgrätz hereggel, helyezte el Brüsszelben a hamis bankjegyeket.

Csaló orosz mérnök

Hamisított jótállólévelelro huszezer dinár kölcsönt vett fel

Osizjekről jelentik: A Prva Hrvatska Stedionica osizjeki fiókjánál Lumucevszki orosz menekült, aki kataszteri mérnök a baranyai Torjanc községben, huszezer dinár kölcsönt vett fel egy garancialevél ellenében, amelyen a torjanci bíró, jegyző és előjárósági tagok szerepelnek mint aláírók. A garancialevélre, amelyre nagyobb hitelesség okáért rá volt ütve Torjanc község pecsétje is, a bankfiók kiutalta a pénzt.

Néhány nappal a kölcsönösszeg kifizetése után a bankfióknál járt a torjanci jegyző, akinél érdeklődtek Lumucevszki vagyoni viszonyai iránt. Kiderült, hogy a mérnök hamisította az aláírásokat, mire a bank megtette feljelentését és Ivanovic városi főszolgabíró a csaló mérnököt letartóztatta. A pénzt Lumucevszki még nem költötte el és így a kár megtérül.

Lumucevszki ellen, aki azzal védekezik, hogy nyomora készítette a csalásra, okirathamisítás miatt indult meg az eljárás.

Sztapáron vallattak

Titokzatos öngyilkosság a rendőri fogházban

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Masirevics büntető tanácsa előtt három volt sztapári rendőr állott szerdán vádlottként. Drenics Mita volt rendőrőrmester, Martonoski Vlada, Stajics Mita volt rendőrök ellen az volt a vád, hogy 1919-ben lopás gyanúja miatt letartóztattak két asszonyt: Kain Lázárnét, Lukics Szavetát, akiket kihallgatásuk során súlyosan bántalmaztak. Lukics Szavetát három nap után, mikor sérülései begyógyultak, szabadon bocsájtották, Kainné azonban továbbra is fogva tartották. A negyedik napon azután a rendőri cellában Kainné felakasztva találtak a cella vasrácsára. Az első gyanu az volt, hogy nem öngyilkosság történt, hanem a rendőrök kint voltak halálra a gyanúsított asszonyt. Az orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy a szerencsétlen asszony halálát fulladás okozta és öngyilkosság esete forog fenn.

A szerdai tárgyaláson a vádlottak tagadták a terhükre rótt büncselekményt és állhatatosan megmaradtak amellett, hogy nem történt bántalmazás a vallás alatt. A tanúk a vádlottak ellen vallottak. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a főügyész fentartotta vádját, a védő enyhítést kért és súlyos testi sértés vétségében kérte a vádlottakat előállítani. A bíróság egy órai tanácskozás után súlyos testi sértés büntetésben mondotta ki a vádlottakat bűnösnek és ezért Drenics Mitát egy évi börtönre, Martonoskit és Stajicsot pedig tíz-tíz hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak és a védők enyhítésért felebbeztek.

PUCERÁJ

A Vardar és egyebek

Ma olvastam a Bácsmegyei Naplóban, hogy Noviszadon könnyen meg lehetne csinálni a vízvezeték, ha mindenki naponta csak egy-két Vardar-cigaretával szívna el kevesebbet. Nem vagyok ugyan noviszadi, de hadd legyen a szomszéd metropolinak hamarabb vízvezetéke, nem szívok több Vardart. Sőt nem szívok Koszovót sem s mellőzni fogom a Sumadiát s a Zeta ábrándokat szűfő bizét sem fogom ezentúl élvezni.

Itt minálunk mindig azt mondták, hogy a kormány Noviszadot portálja, ha Noviszad akar valamit, azt meg is kapja. Most vízvezetékot akar s kiszámították, hogy csak egy-két Vardarról kell mindenkinek lemondania, már meg is lesz a vízvezeték. Lám a kormány, vagy a monopóligazgatóság, vagy az állami dohánygyárak — nem tudom hirtelen, hogy kinek az elhatározásától függ, hogy jó cigarettát csináljanak-e, vagy rosszat — annyira pártolja Noviszadot, hogy hovatovább a legelkeseredettebb dohányos is kénytelen lesz lemondani a trafikról.

Valószínű, hogy mindez a noviszadi vízvezeték érdekében történik. Mert másképpen alig lehet elképzelni, hogy itt, ahol a világ legjobb dohányját termesztik, ahonnan kiviszik Egyiptomba a dohányleveleket, hogy aztán mint drága Dimitrinót hozzák vissza, olyan krudélisan rossz a cigaretta és a szivar, hogy elszánt bátorság kell ahhoz, hogy valaki rágyújtson.

A belföldi szivar tulságosan erkölcsös, a világ minden kincséért sem jön tűzbe. A legnépszerűbb cigaretta, a Vardar, már hónapok óta szivhatatlan. A legtöbb vardarozó azzal vigasztalta eddig magát, hogy ha majd egyszer kitarása jutalmául «nisi-t» kap, ennek bodor füstje és illata kárpótolja a sok torokreszelő, nyelvfelemelő cigarettáért. A nisi olyan volt a cigaretták között, mint az aranyruhas herceg a koldusok között. A legtöbb dohányos csak ábrándozott a nisi vardarról s elkeseredetten irigyelte azokat, akik a sors különös révén ilyenhez jutottak. Am szép hazánk, az egyenlőség hazája s most már teljes az egyenlőség. A nisi Vardar is épp olyan komisz, mint a többi...

Sumadna néven vastag papírba préselt zsenalevelek kerülnek forgalomba s a Zeta vegyi összetétele majdnem megfizethetetlen.

Merek fogadni, hogy a jugoszláviai dohánygyárak igazgatói vagy antinikotinisták, vagy — külföldi cigarettát szívnak.

(S.)

TÜKRÖT garancia mellett legjobb minőségben
Kirakatüveget minden méretben legolcsóbban
ALBA tükörgyárnál Noviszad
Željcznička ulica 53.

HIREK

Tizenkét fok Celziusz

Nem tudom: szabad-e még irni a Tavaszról? Fiatalkorú gimnazisták és cuggos cipőben járó öreg akadémiai pályabért nyert költők nem kompromittáltak-e még tönkre az ugynevezett kikeletet? De azt tudom, hogy akárhogy is van, lehetetlen észre nem venni, hogy ma reggel már meztelb ment a kis kócos cseléd zsmlyéért a pékhez, délbén téllkabát nélkül vékony bluzban vitte sétálni a fraulein a gyerekeket s Karosi, a kis csibész csigát pörgetett az aszfalton. Mert ezt csinálja a tavasz, a vén varázsló, lehuzza róluva a téllkabátot, a hócipőt, a szvettart és szélesre nyújtóztatja a kedvünket. A nap édebb volt ma délelőt a mézeskalácsnál is, minden lélegzett, élt, örült és a fákat véresre sebeztek az ébredő rügyek. Milyen jó is, hogy van tél, hideg és rut idő, ezért tudunk ilyen vad és hálás alázattal a tavasz lábai elé borulni. A tavaszról szerelemmel beszél mindenki, akár a gyermekéről, vagy a kedveséről: mindnyájunk édesanyja ő, gazdag és ajándékozó kedvű. Kitől tagadtott ő meg valaha is valamit? Aki esőt kért, esőt kapott, aki napot kért, napot kapott, aki egészséget kért, egészséget kapott, senki se távozott tőle üres kézzel, vagy üres szívvél.

Ami tegnap még fáradt, sápadt unalom volt ebben a városban, mára ragyogó mosollyá tisztult, mintha csak díszbe öltözött volna, mint a menyasszony, mikor a vőlegényét várja. A kismacska kiült a ház elé mosakodni, az uccaseprő ingujjban pödörte a bajuszát, a verebek elköltözték téli szállásukról, a kémény mellől és ah, a bakfiosok is elővették gardrójukból a márciusi orcájukat. Egy bolondos konfliktus ma délután mindenáron el akart gázolni. Haj, tyuhaj, erre tavasz!

(—)

— **Trifkovic Márkó Szomborban.** Szomborból jelentik: A szombori radikális párt e hó 12-én a Szloboda termében bált rendez. A szombori radikális párt erre az alkalomra a szombori kerület képviselőjét, Trifkovic Marko nemzetgyűlési elnököt is meghívta, ki megígérte, hogy részt vesz a bálon. A nemzetgyűlés elnöke ez alkalommal beszámolót is tart.

— **Dr. Siasics Jankó képviselő beszámolója Bács-Petrovoszelón.** Bács-Petrovoszelóról jelentik: Dr. Siasics Janko radikális képviselő vasárnap délelőt tizenegy órakor tartja beszámolóját Bács-Petrovoszelón. A képviselő kíséretében Petrovoszelóra érkeznek Sztrilich Béla képviselő, Sztrankovic Zakariás államtitkár, Pavlovics Sztóján, a járási radikális-párt elnöke, dr. Balassa Pál sztaribecseji ügyvéd és mások. A beszámolóbeszéd után ünnepi bankett lesz. — Szerdán a független demokráta-párt tartott Bács-Petrovoszelón gyűlést, amelyen Dobanovacki Pál volt szuboticaí főispán mondott a kormánykoalíciót támadó beszédet.

— **A becskerekeli radikális-párt belső ellentéteit elsimítja.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli radikális-párt belső ellentételeinek elsimítása végett Becskerekre érkeztek Gavriilo Emil volt becskerekeli főispán és Obicsan Lázár kanaki földbirtokos, akiket a radikális-párt főbizottsága küldött ki. Gavriilo és Obicsan már érintkezésbe léptek a frakciók vezetőivel és megkezdtek a válság likvidálását.

— **Pecsi Dragutin Noviszádon.** Noviszádról jelentik: Peci Dragutin, a Davidovics-kormány volt építészeti minisztere szerdán este Noviszádra érkezett és résztvett a noviszádi választókerület Davidovics-párti bizalmi férfainak noviszádi értekezletén. Peci Dragutin csütörtök reggel visszatér Beogradba.

— **A vajdasági városok szövetségének választmányi ülése.** Milovanovic Milován dr. polgármester, a vajdasági városok szövetségének állandó választmányát e hó második felére Szomborba fogja egybehívni. A napirenden több városi törvénytervezet megvitatása, a városi tisztviselők gazdasági és szociális helyzetének megjavítása és az amerikai kölcsöntűgy szerepel. A kölcsöntárgyalások aligha fognak a városokra kedvező eredményt hozni, mert az amerikai tőkésök a pancsevói magasabb állású tisztviselők felfüggesztése és több vezető tisztviselőnek letartóztatása miatt bizalmatlanok a vajdasági városok vezetése iránt és csak akkor volnának hajlandók kölcsönt adni, ha azért az állam vállalna készfizetési közzességet.

— **Elkészültek a szuboticaí árvaszéki zárszámadások.** A szuboticaí árvaszéki pénztárnál 1915. évben készítették utóljára zárszámadást. Mint hogy a viszonyok a szuboticaí város-házán is konszolidálódtak, nemrég megkezdtek az árvaszéki zárszámadások összeállítását, ami 1916. évtől 1924. évig bezárólag már be is fejeződött. A számvizsgáló bizottság ezeket a zárszámadásokat csütörtökön délután fogja átvizsgálni a városi főszámvédei hivatalban. Ugyancsak készülőfélben vannak a házipénztár zárszámadásai is, amelyek a napokban kerülnek a számvizsgáló-bizottság elé áttekintés végett.

— **Stefanovic Szeván emlékünnep Noviszádon.** Noviszádról jelentik: Stefanovic Szeván drámairó centennáriuma alkalmából szerdán délelőt tizenegy órakor az Uspenska templomudvarban gyászmise volt, amelyet Miroslavljovic Veljko görög-keleti esperes celebrált két pap segítségével. A mise zenei részét a zeneegyesület tagjai látták el. A gyászszertartáson megjelentek Pavlovics tábornok, Vojnovics Brankó szinigazgató, dr. Petrovics Milán és Kirilovics a Matica részéről, ezenkívül a tantestület, diákok és nőegyletek. A mise után a Miletics-ucca 27. szám alatti házban, Stefanovic szállóházán leleplezték a Matica Szrpszka által állított emléktáblát. A leleplezésen dr. Petrovics Milán főgimnáziumi igazgató tartott ünnepi szónoklatot. Este nyolc órakor a beogradi Nemzeti Színház drámai együttese a noviszádi Színházban zsúfolt nézőtér előtt előadta az »V. Uros cár halála« című Stefanovic-dramát. Az előadás előtt Odavics Riszta ünnepi emlékbeszédet tartott.

— **A becskerekeli iparendelvények felülvizsgálása.** Becskerekéről jelentik: A városi tanács arra való teltntettel, hogy egyes vállalatoknál és kereskedőknél a cégekben beállott személyi változást nem jelentették be, elhatározta, hogy az összes kiadott iparendelvényeket felülvizsgálja.

— **Bírói kinevezések és áthelyezések a Vajdaságban.** Noviszádról jelentik: Urosevics Radomir velkibecskerekeli törvényszéki jegyzőt a bacsstopolai járási bírósághoz járásbíróvá, dr. Milics József szuboticaí törvényszéki jegyzőt Velkibacska járásbíróvá, Dzsurgicski Acko st.-becseí járásbíróvá, Dzsurgicski Acko st.-becseí járásbíróvá, Njekras Szergeje pancsevói törvényszéki jegyzőt Pancsevóra járásbíróvá és Maszlovsky Vladimir becskerekeli törvényszéki jegyzőt Velkibecskerekere törvényszéki bíróvá nevezte ki. Luprovics Dusan szombori járásbírókat hasonló minőségben Noviszádra, Kulics Bra-

kó pancsevói járásbírókat hasonló minőségben Vrsacra és Adjenovics Mihajlo pecsi (Szerbia) törvényszéki bírót hasonló minőségben Pancsevóra helyezték át saját kérésükre.

— **Megoperálták Loucheur volt minisztert.** Párisból jelentik: Loucheur orvosi műtétnek vetette magát alá vakbélgyulladás miatt. Az operáció sikerült és Loucheur jól érzi magát.

Hasznos utasítás

Gömbösnek fájhat most a szíve,
Hogy nem itt dolgozott a Háts,
Mert nálunk rendelet jelent meg,
Bármí történik: Jobbra hajts!

lánc.

— **A noviszádi törvényszéki elnök rágalmozott két-kéthavi fogházra ítélték.** Noviszádról jelentik: 1922-ben Chovan István noviszádi pincért letartóztatott és vizsgálati fogságba helyezték. Pár nappal később dr. Hraskó József ügyvéd közbenjárására dr. Belajdzsics Vladimir akkori vizsgálóbíró szabadlábra helyezte Chovant. Emiatt Weisz Sziavko noviszádi kereskedő a Boszna-kávéházban, Pavkov György noviszádi kereskedelmi utazó pedig a Mária királyné-kávéházban többek előtt megvádolta a vizsgálóbírókat, hogy 20.000 dinárral megvesztegették. Dr. Belajdzsics Vladimir, aki közben törvényszéki elnök lett, a szerb büntetőtörvénykönyv 104. §-ába ütköző hivatalnokértéért párt indított Weisz és Pavkov ellen, akiket a noviszádi kerületi törvényszék a szerdán megtartott iőtárgyaláson két-kéthavi fogházra ítélt. Az ügyész és az elítéltek felebbezték.

— **Uj telefonépitési osztályt állítottak fel a Szerémségben.** Beogradból jelentik: A postaiügyi miniszter Szerémség területére uj telefon- és táviróépitési osztályt állítottak fel, melynek vezetésével Jevtics Szretem bízták meg.

— **Eljegyzés.** Lustem Vilma (V.-Kikinda) és Fischer Mihály (V.-Becske-rek) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Nem volt fegyverviselési engedélyük.** Becskerekéről jelentik: A szerbeleméri csendőrség Pronlov Rada földművelőtől elkobozta vadászfegyverét, mert nem volt fegyverviselési engedélye. A begaszentgyörgyi csendőrség hasonló okból Zaharia Antalnál foglalt le egy vadászfegyvert.

— **Uj postahivatalt állítanak fel Becskerekben.** Becskerekéről jelentik: Becskerekben jelenleg két postahivatal működik, az egyik a Cara Dusana-, a másik a Brigadéra irszatice-uccában. Az utóbbi időben azonban annyira megnövekedett a becskerekeli postal forgalom, hogy a két postahivatal nem képes a forgalmat lebonyolítani. A postaigazgatóság erre való tekintettel elhatározta, hogy fiókpostahivatalt állít fel, amely rövidesen meg is kezd működését. A fiókpostahivatalt a Pasiceva- és a Mileticeva-ucca sarkán levő épületben helyezik el.

— **A becskerekeli rokkantak akciója.** Becskerekéről jelentik: A rokkantörvény életbelépése után a noviszádi központi rokkantihivatal rendkívül sok rokkant, hadözvegy és hadiárva segélyezését beszüntette, amit a szociálpolitikai minisztérium is jóváhagyott. A noviszádi központi rokkantihivatal intézkedése sok becskerekeli rokkantat is érdekel, akik segélyügyüket azért sem tudják kedvezően elintéztetni, mert okmányaikat, annak idején, amikor a segélyösszegeket megvonták, elvették tőlük. A becskerekeli rokkantak most tiltakozógyűlésre készülnek.

— **Egészségügyi razia Becskerekben.** Becskerekéről jelentik: Dr. Szilics József városi tisztifőorvos egészségügyi raziait tartott, amely alkalommal valamennyi élelmiszerüzletet, éttermet és iparvállalatot megtekintett. Több élelmiszerüzletben megdöbbentő piszkos-ságot találtak. Ezek tulajdonosai ellen eljárás indult meg.

— **A Szeretet Nőegylet matrózbálja.** A Szeretet Nőegylet február 6-án matrózbájjára már minden előkészület megtörtént. A női jelmezek egy mintája Schar Sándorné főtéri kirakatában ki van állítva. A férfiak jelmeze fehér nadrág, kék kabát, fekete nyakkendő. A jelmez azonban nem kötelező. A bál a Bárány termében szombaton esti kilenc órakor kezdődik. A zenét Markovics Janosi zenekara szolgáltatja. Külön meghívókat nem bocsátanak ki.

— **Állítólagos magyar gróf ügyilkossága Nizzában.** Párisból jelentik: Nizzában egy szállóban egy magyar állampolgár, aki a vendégkönyvbe gróf du Verey nevet írt be, abban a pillanatban levetette magát hatodik emeleten lévő szobájának ablakából, mikor két bünyügyi rendőrtisztviselő lépett be hozzá, hogy igazoló írásait átvizsgálja. Az állítólagos magyar gróf szörnyethalt. Az eset nagy felzúdulást keltett Nizzában és megindult a vizsgálat.

— **Tűzfelnyaghiány miatt szünetelnek az előadások a szombori gimnáziumban.** Szomborból jelentik: A szombori állami gimnáziumban napok óta szünetelnek az előadások, mert az intézetnek nincs fűtőanyag. A gimnázium igazgatója már több ízben tett előterjesztést. Mindezekig azonban a fabeszerzéshez szükséges kiadások jóváhagyása nem érkezett meg a minisztériumtól.

— **Az öngyilkos noviszádi tengerészkapitány temetése.** Noviszádról jelentik: Az öngyilkos lett Kunoz Lipót tengerészkapitányt az elhunyt hozzátartozóinak kívánságára csak csütörtök délután két órakor temetik a petrovaradina katonai kórház halottasházából. A temetés teljes katonai pompával megy végbe.

— **Elfogott betörő.** Noviszádról jelentik: Molk Károly és Franszki Károly lakatosok feljelentést tettek a rendőrségen, hogy szerdára virradó éjjel betörtök a Nyeguseva-ucca 9. számú házba levő lakatosmühelyükbe és onnan egy amerikai furógépet, szerszámokat, gépmintákat tartalmazó könyveket 3000 dinár értékben és 300 dinár készpénzt vittek el. A rendőrségnek sikerült a tettest Novkov Koszte dolnji-kovili munkás személyében kinyomozni, akinél a pénz kivételével a lopott tárgyakat megtalálták. A rendőrség Novkov tettestársai után kutat. A betörőt átadják a noviszádi ügyészségnek.

— **Betörésért két évi börtön.** Noviszádról jelentik: Merle György adai borbély múlt évi március 30-án Adán betört Kocola János gazda lakására és onnan 80 dinár készpénzt és néhány száz dinárt érő fehérneműt lopott el. A szuboticaí törvényszék Merlet, aki lopásért már két ízben el volt ítélve, két évi börtönre ítélte. A noviszádi felelőviteli bíróság szerdán helybenhagyta az ítéletet, mely jogerős lett.

ÓVJA AZ ARCÁT

a szappan káros hatásától, mert a szappan kiütéseket, foltokat, korai ráncosodást és egyéb bőrtisztálanságot okoz. Az arcra használtáskizárólag az orvosok által ajánlott tökéletes párisi emulsió, a »Visagine« Adeline Patti-t, amely az arcbőrnek állandó üdöséget ad és megszüntet minden bőrtisztálanságot. Készülékelevek naponként érkeznek hozzánk. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban üvegenként 30 dinárért. Jugoszláviai főváros: Zagreb, Gajeva ulica broj 8.

— Egy becskerekeli fetelep konfliktusa a pancsevői állami erdő-igazgatósággal. Becskerekéről jelentik: A pancsevői állami erdőigazgatóság megkeresést intézett Becskerek város tanácsához, hogy a becskerekeli Engel-féle fetelep működését tiltsa be, mert a cég nem akarja megfizetni az erdőigazgatóságnak járó illetékeket. A városi tanács legközelebbi ülésén dönt az átirat felől.

— Kutba ugrott egy elmebeteg. Bejár Antal negyvennyolc éves szubotica-i földműves a Szegedi-szőlőkben lévő lakásán kedden délelőtt a kutba ugrott. Hozzá tartozói csak később vettek észre az öngyilkosságot és nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket. A rendőrség részéről Turanov Lázár ügyeletes rendőrkapitány és dr. Plavšić Koszta rendőrorvos mentek ki a helyszínre, azonban már csak a beállott halált konstatálhatták. Bejár gyógyíthatatlan elmebeteg szenvedett, néhány nappal ezelőtt került ki a városi kórházból, ahol hat hónapon keresztül volt kezelés alatt.

— Három év helyett hét hónap. Noviszadról jelentik: Kánya Tamás szülőjezői gazda 1924 június hó 24-én ittas fővel egy falujabeli kocsmában királysértést és nemzetgyalázást követett el. A szombori kerületi törvényszék múlt évi október 1-én megtartott főtárgyalásán három évi és három havi fegyházra ítélte és elrendelte azonnali letartóztatását. Kánya felebbezése folytán szerdán tárgyalta a noviszadi felebbviteli bíróság a bünyűgyet és Kánya büntetését hét havi fegyházra szállította le, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vettek és Kányát nyomban szabadlábra helyezték. Az ítélet jogerős.

— Kocsit lopott. Noviszadról jelentik: Milaskovics Milán paratjini (szerbiai) gazda január 17-én azért jött a Vajdaságba, hogy itt lovakat és kocsit vásároljon. Milaskovics Milán azonban január hó 21-én éjjel Szadzakov Triva turjai gazda, szállásáról ellopott egy kocsit, amelyet a csendőrség a turjai határban megtalált. Milaskovicsot letartóztatták és a noviszadi ügyészség fegyházába szállították.

— Emberölésért másfél évi börtön. Noviszadról jelentik: A szubotica-i kerületi törvényszék múlt évi július 14-én erős felindulásban elkövetett emberölésért másfél évi börtönre ítélte Baranyi József szubotica-i lakost, mert múlt évi április 13-án Verušics pusztán késsel mellbeszurta Csakovljević Kálmán földművest. Csóvics Ferenc verušicsi kocsmájában Csakovljević összeveszett Csóvics vendéglőssel és Baranyi a vendéglős pártjára állt, amiért Csakovljević meg akarta verni Baranyit, aki erre kést rántott és többször mellbeszurta támadóját. Csóvics holtan rogyott össze. A noviszadi felebbviteli bíróság szerdán helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, mely jogerőssé vált.

— Mükedvelőelőadás Noviszadon. A noviszadi »Frochsinn« német dalegylet szombaton este kedélyes estélyt rendez. — A Szokol-egyesület a szokol-székház termében álarcosbálat rendez február 20-ikán.

— Fox-trott Mozart zenére. Mozart Wolfgang Amadeus a lexikonok feljegyzése szerint 626 zeneművet komponált, köztük 49 szimfóniát, 48 kamarazentét, 23 misét, 20 operát s nem írt egyetlen fox-trott zenét sem. Ez határozott mulasztás ugyan Mozart részéről, de meg lehet bocsátani neki, tekintve, hogy 135 esztendő múlt el a halála óta s akkoriban még nem volt jazz-band s nem táncoltak minden kávéházban. Most azonban táncolnak. Fox-trottot is, sinnt is, meg tangót is. Mást nem igen. Történt azonban kedden este, hogy a szubotica-i Beograd-kávéházban egy Mozart-rajongó Mozart muzsikára áhítozott s megkérte Pátkai mestert, az ottani jazz-banda vezérét, hogy egy rövid időre alakítsa át a klasszikus zene interpretációjává. Ez meg is történt s a következő pillanatban felhangzottak a

»Türkischer Mars« tiszta melódiái. Visszont az utána következőben a párok felállottak s Mozart muzsikájára megkezdődött a fox-trott. — A táncolókat annyira nem zavarta a klasszikus zene, hogy egy jókedvű úr táncba penderítette a kávéházba véletlenül bevetődő hölgyintárt, aki pedig az ilyen hölgyintárok uniformisban: meztelbas papucsban, fején kendővel jelent meg a kávéházban, hogy egy csomagot kézbe-sítsen. Jele ez annak, hogy a kávéházban nemcsak a kártya a demokratikus összebarátkozás eszköze, hanem a tánc is. A tánc, amelynek még Mozart sem árt.

Vardar, vagy vízvezeték?

Vízvezeték, avagy egy-két Vardar? Noviszadi polgár ezt süsd te meg Mily egyszerű e kérdés mindünk. Hol a vízvezeték-terv — füstibemegy. Iánc.

— Az állampolgárság igazolása utlevélkérvényeknél. Velikibecskerekéről jelentik: Velikibecskerek város tanácsa felhívást bocsátott ki, melyben az utlevelet kérő kérvényhez az állampolgárság igazolását is mellékelni kell. A városi tanács felhívja a közönséget, hogy gondoskodjék az állampolgárság igazolásáról, ha utlevelet kér, mert a jövőben csak az olyan kérvényeket veszik figyelembe, amelyekhez az állampolgári bizonyítvány is mellékelve van.

— Toronyra zuhant repülőgép. Prágából jelentik: Presznic város fölött súlyos repülőszerecséltenség történt. Egy katonai repülőgép eltévedt a ködben, majd lezuhant a város tornyára és onnan egy háztetőre, amelyet beszakított. A pilóta szörnyethalt, a megfigyelő tiszta életveszélyesen megsebesült.

— Két millió a szombori kórház gazdasági pavillonjaira. Szomborból jelentik: Bácsmege közgyűlése az 1926. évi költségvetésében két milliót irányzott elő a szombori »Alekszandar király és Mária királynő kórház« gazdasági építeték felépítésére. A belügy-minisztérium a kórház céljaira előirányzott összeg kiutalásához hozzájárult. A kórház vezetősége rövidesen megkezdte az építkezési munkálatok előkészületeit.

— Az autók bejelentése Becskereken. Velikibecskerekéről jelentik: A velikibecskerekeli autótulajdonosok közül többen autóbussznak jelentették be autójukat a pénzügyigazgatóságnál, hogy ilyen módon kevesebb adót fizessenek. A luxusautók után fizetendő adó ugyanis 3000 dinár, míg az autóbussz adója csak 200 dinár. A velikibecskerekeli pénzügyigazgatóság ennek felhívja az autótulajdonosokat, hogy autójukat ismételteljen be. Azok ellen, akik hamis bejelentést tesznek, ehárás indul, amelynek során a büntetés 2000—10.000 dinárig terjed.

— Jelmezball Adán. Adáról jelentik: Az adai nőegyletek vasárnap együttesen jelmez-bálat rendeznek.

Ideges embereknél és lelkibetegeknél az enyhe természetes »Ferenc József« keserűvíz éntéstést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Világhírű ideg-orvosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő súlyos megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füstüzletekben.

— Jadowker noviszadi hangverseny. Noviszadról jelentik: Jadowker Hermann, a világhírű orosz operacénesk február 23-án Noviszadon, a Szlobodában tartja egész estét betöltő hangversenyét, amelyhez jegyek már most előjegyezhetők a Bácsmegeyi Napló noviszadi fiókkiadóhivatalában. (Telefon 580)

Meghívó. A szubotica-i »Szeretet Nőegylet« tífóbeteg gondozó intézetének fentartása javára ez évi február 6-ikán, szombaton esti 9 órai kezdettel az »Arany Báránv« szálloda összes termében Matróz-jelmez bált rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja. Külön meghívók nem bocsátattak ki. A jelmezek kivételére nézve dr. Szántó Gáborné úrnő ad felvilágosítást. Jelmez nem kötelező.

— A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal és sok illusztrációval jelent meg. A lap riportokon, cikkeken, regényfolytatáson és gazdag rovatain kívül három mulatságos egyfelvonásost közöl. A Színházi Élet a Literária árusítójánál kapható 12 dinárért.

A szubotica-i zsidó Patronázs Egyesület február 13-án, szombaton délután 1/2 órai kezdettel rendezi gyermekjelmez bált a városi színházban. Sokféle meglepetés várja a gyermekvilágot, lesz jelmez felvonulás, sőt táncok, sorsolás és gyermekszépségverseny.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka

— Királysértésért letartóztatott gazda. Noviszadról jelentik: Beslin György adai gazda január hó 21-én Adán Peczítjev György vendéglőjében királysértést követett el. Az adai rendőrség letartóztatta és a noviszadi ügyészség fegyházába szállította.

— Százegy új választó Adán. Adáról jelentik: A választói névjegyzékek kiigazítása Adán is befejeződött. Összesen százegy új választót vettek fel a névjegyzékbe.

— A Bácsmegeyi Napló grafológusa Beogradban. Vaida Ferenc, a Bácsmegeyi Napló grafológusa szerdától kezdve Beogradban az újságíró egyesület klubjában különszobájában grafológiai analíziseket ad. A klub helyisége Kralj Milana 43. szám alatt van.

— A horgosi tűzoltótestület estélye. A horgosi tűzoltótestület február 7-ikén jótékonycélu műsoros estét rendez a Drach-féle vendéglőben.

— Férjhezmenendő nők Eldorádója. Egyik lap most statisztikai adatot közöl arról, hogy mely országban van a legtöbb és mely országokban a legkevesebb nő. A kimutatás szerint a legtöbb nő Uganda néger államban van. Ott 1000 férfire 1467 nő esik. Legkevesebb a nő Alaskában, ahol 1000 férfire csak 389 nő esik. Az egyes világ-részekben a következő a férfi és nők száma között a viszony: Európában 1000 férfire 1027 nő esik, Afrikában 1000 férfire 1045 nő, Amerikában 1000 férfire 964 nő, Ázsiában 1000 férfire 961 és Ausztráliában 1000 férfire 937 nő esik. A lányok eszerint Európában nagyon nehezen tudnak férjhez menni. Sokan vannak. Alaska ellenben a férjhezmenendő hölgyek Eldorádója. Aki mindénáron férjhez akar menni, utazzék oda. Igaz, hogy Alaskában kissé hideg van, de a családi élet melege ezért bőven kárpótol.

— A Sztarakanizsai Kaszinó tisztújító közgyűlése. Sztarakanizsáról jelentik: A sztarakanizsai Kaszinó évi rendes közgyűlést tartott, amelyen megválasztották a kaszinó új tisztikarát. Elnök Agbaba Mihály, alelnök Huszagh István, háznagy Mikló József lett.

— A becskerekeli munkáspénztár új vezetősége. Velikibecskerekéről jelentik: A velikibecskerekeli munkáspénztár a napokban tartotta meg évi közgyűlését, melyen Zsivanovics Gavró elnököt. A titkári jelentés beszámolt a munkáspénztár múlt évi működéséről. A pénztári jelentés után megválasztották az új vezetőséget. Elnök ismét Zsivanovics Gavró lett, titkárnak Potanski Pajót, pénztárosnak Kakov Bogoljubot, vezetőségi tagoknak Dragan Danilót és Petrovics Milánt, ellenőröknek Utanics Mihajlo, Gardimovicski Dragoljubot és Mojnár Janost választották meg.

— Suga meg, mit reggelt? — Talán kávét, csokoládét? — Dehogy. Anyukám minden reggel egy csésze tejet ad és beletölt 2 kávéskanál OVOMALTINE-t

— Ettől van oly szép piros-pozsgás, kerek arcom, ettől nővök, fejlődöm és erősödöm.

Az OVOMALTINE azokat a legfontosabb tápanyagokat foglalja magában, amelyekre a szervezetnek a szövetek felépítésére, energiakifejtésre, hőtermelésre van szüksége és ezenkívül nagy mennyiségben tartalmazza az élet fenntartásához nélkülözhetetlen vitaminokat.

Az OVOMALTINE a fejlődésben levő gyermekek növekedését, gyarapodását segíti elő, a felnőttek erejét, egészségét, munkabírását, életkedvét fokozza, az öregek számára kiapadhatatlan erőforrás.

Ára dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszertárakban, drogériákban, füstüzletekben, csomagoló- és kereskedésekben. Mintát és ismertetést ingyen küld.

Dr. A. Wander D. D. Zagreb Jurjevka ul. 37

KÖZGAZDASÁG

Tíz óra helyett tízennégy óra munkaidő. Becskerekéről jelentik: Az Inspekcia Rada megállapította, hogy becskerekeli vendéglőkben és kávéházakban a tanoncokat, akiknek a törvény értelmében tíz óránál többet nem szabad dolgozni, sokszor tízennégy-tizenöt órát foglalkoztatják. Az Inspekcia Rada elhatározta, hogy a jövőben a törvény betartását szigorúbban ellenőrzi.

Uj gyárvállalatok Becskereken. Becskerekéről jelentik, hogy ott most alakult meg egy műkögyár és betonipari vállalat, amely a Körte-uccában tavasszal kezd meg működését. A becskerekeli bór- és szörmeárgyár-telep építése már a befejezéshez közeledik.

A tanoncok bejelentési kötelezettsége. Becskerekéről jelentik: A városi iparhatóságon a napokban megjelent egy becskerekeli iparos és kérte, hogy írását, aki négy évet kitöltötte, szabadítsák föl. Az iparhatóságon kiderült, hogy az iparos annak idején nem jelentette be az írását, akinek ezért most újból le kell szolgálni az írásait. Minthogy Becskereken sok ilyen eset fordul elő, az iparhatóság felszólította az iparosokat és kereskedőket, hogy a bejelentést ne mulasszák el.

Ki akar Revalba utazni? Az idei ötödik revali mintavásárt augusztus 14. és 23-ika között tartják meg. Külföldi érdeklődők részvételét nem csak a városigazgatóság, hanem maga az eszt kormány is támogatja.

Országos vásár Becskereken. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli országos vásárt február 26., 27. és 28-ikán tartják meg.

A lengyel textilipar válsága. A lengyel textilipar válságos helyzetére legjellemzőbb az, hogy Lodzban, a textilgyártás központjában 98 gyár dolgozik és 115 gyárban szünetel az üzem. 42 gyárban hetenként hat napot dolgoznak, 11 gyárban 5 napot, 14 gyárban 4 napot, 5 gyárban 3 napot, 6 gyárban 2 napot.

Rézcsapok. sör-, bor-, víz- és gőz-, mindenfajta rézöntvények modell után, csapagyak, sfb. legolcsóbban Brača Goldner Igecszékény, tabitor és rézárugyárban szereshető be. Subotica, Jugoszlávia ul. 20.

LEJUJABB

A vádirat is hamisítvány

A magyar ellenzék deklarációja a parlamentben a frankügy vádirata ellen — A politikai felelősség kérdésében a vádirat hamisan adja elő a tényállást

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésének végén Peyer Károly szólalt fel és az ellenzék nevében deklarációt olvasott fel, amely megállapítja, hogy a frankhamisítók ellen kiadott vádiratért a legsúlyosabb felelősség terheli Pesthy Pál igazságügyminisztert.

Az ellenzék — mondja a deklaráció

— nem bocsátkozik bele a vádirat jogi részének bírálatába, de nem hagyhatja szó nélkül, hogy

a vádirat a politikai felelősség szempontjából teljesen meghamisítva adja elő a tényállást.

A deklaráció felolvasását a kormánypart zajos közbekiáltásokkal szakította meg.

Németország belépett a Népszövetségbe

A külügyi bizottság elfogadta Stresemann javaslatát

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés külügyi bizottságának szerdai ülésén Stresemann külügyminiszter előterjesztette a kormány javaslatát a Népszövetségbe való belépésről. A javaslatot a bizottság 18 szóval 8 ellen elfogadta. Csak a fajvédők szavaztak a javaslat ellen.

A határozat értelmében Stresemann már bejelentette a Népszövetség genfi főtitkárságának, hogy Németország belép a Népszövetségbe és már részt is vesz a márciusi ülésen, ahol Stresemann külügyminiszter és Hösch párisi német nagykövet fogják képviselni.

SPORT

Schlosser kedden Szuboticán játszik a bécsi WAC csapatában

A SzAND kötötte le az elsőosztályú profi-csapatot

A korán beállott kedvező időjárás csaknem teljesen készületlenül találta a szuboticiai egyesületet. Az őszi szezon befejezése óta csak egy kényszermérkőzés volt Szuboticán a Bácska és a Sand között és a sportközönség jogosan nehezményezte, hogy az egyesületek nem gondoskodnak tavaszi programról a bajnoki mérkőzések előtt. Annál nagyobb elismerés illeti tehát a Sand-ot, amelynek agilis vezetősége váratlanul nagyszerű meglepetésben részesítette a szuboticiákat:

kedden, február 8-án a bécsi WAC-ot látta vendégül és a kitűnő elsőosztályú proficsapatban szerepelni fog Schlosser Imre, a világhírű magyar balösszekötő.

Az attrakció jelentőségét a sportközönség előtt szükségtelen kidomborítani. Mindenki tudja, mit jelent Schlosser Imre neve a kontinentális futball történetében. A magyar futballt Schlosser fenomenális tudása tette ismertté az egész világon akkor, amikor a nagy Slózia Franzstadt zöld-fehér dresszében ejtette bámulatra egész Európát. Később az MTK-ban aratta diadalait Schlosser Imre, majd a háború után néhány évig mint tréner gyümölcsöztette kivételes tudását, de később ismét aktív játékos is lett és az utóbbi időben mint tréner és mint játékos második ifjúságát éli a bécsi WAC-nál, amelyet éppen Schlosser szereplése emelt újból a legeslegelső bécsi csapatok sorába.

A WAC nemzetközi tekintélyére mi

sem jellemzőbb, mint hogy vasárnapra Budapestre hívták meg a WAC-ot, hogy vele szemben próbálják ki a brüsszeli turára induló magyar válogatott csapatot.

Az elsőosztályú bécsi csapattal szemben természetesen nincs győzelmi esélye, mindamellett a Sand futballintézője mindent megtesz, hogy a lehető legjobb összeállításban méltó ellentéte legyen a vendégcsapatnak. A szuboticiai csapat összeállítása még nem végleges, különösen a balhátvéd és a csatársor jobboldali posztjainak betöltése okoz gondot. A futballintéző a tulerlyes Beretka helyett Weiszt szorétné Beleszlin mellé hátvédnek állítani, de nem lehetetlen, hogy Weisz egészségi állapota nem engedi meg ezt a cserét. A jobb szélső helyén általában Krausz Tivadart szeretnék viszontlátni, de Krausz az őszi szezon óta még nem trenirozott és így helyére valószínűleg mást kell beállítani. Inotay, Kovács és Horváth mellett Némedi és Haraszt, vagy Karip, illetve Facsar kaphatnak helyet a csatársorban. Legtöbb valószínűség szerint a csapatot így fogják összeállítani: Siflis — Beleszlin, Beretka — Held, Dujmov, Ördög — Inotay, Némedi, Kovács, Horváth, Haraszt, (Karip, Némedi, Kovács, Horváth, Inotay).

A WAC-Sand mérkőzés kedden délután fél kettőkor kezdődik a Sand-pályán.

főszövetségnek, melyben a vándorsorozat folytatandó kupaküzdelmek részletes szabályzatát dolgozta ki abban a reményben, hogy a főszövetség a klub tervezetét rövidesen jóváhagyja. Közben az Amatőr elkészítette a Radics-vándorsorozat, mely egyike a legszebbeknek az országban, a vándorsorozat tervezetét azonban még a mai napig sem hagyta jóvá a főszövetség. Az Amatőr, amelynek érthetően már fogytán van a tartalma, a napokban beadványt nyújtott be az alszövetséghez, azzal a kéréssel, hogy azt továbbítsa

a zagrebi főszövetséghez. Ebben a beadványban az Amatőr kifogásolja a szövetségnek működő adminisztráció lassúságát, melynek következtében egy igazán szép futballterv megvalósulása évekig késik és rámutat arra, hogy a vándorsorozat annyira értékes díj, hogy az azért folytatandó kupamérkőzések csak emelhetik a bácskai futballnívót, mert a tervezet jogot ad minden bácskai I. és II. osztályú csapatnak, hogy a sorlegmérkőzésekben résztvegyen. Az Amatőr beadványa arra is felhívja a szövetség figyelmét, hogy a Radics-sorozat folyó mérkőzések a bajnoki kampány mellett a sportkedvelő publikumnak is sporttelvezetést nyújtanak és a kupadöntők bizonyára olyan érdeklődést fognak kelteni, ami csak nyeresége lehet a bácskai futballsportnak. Egyetemes sportérdek tehát a Radics-sorozat tervezetének jóváhagyása.

Jugoszlávia—Sand. Az országos bajnokságot vasárnapra meghívta a Sand-ot Beogradba. A Sand természetesen elfogadta a megíteltelő meghívást és lehetőség szerint teljes csapattal megy a fővárosba. Itt említjük meg, hogy a múlt vasárnap a noviszadi OSKV ellen négy tartalékkal szerepelt a Sand és Zsivánovics bíró erős pártoskodása is nyomta a csapatot, amely azonban így is győzelmet aratott.

UTÓISÓ PÁRISI DIVAN:
„CENDRE DE ROSE —
ROUGE MANDARINE”
11090
BOURJOIS — PARIS

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1926. február 3.

Zürich deviza 9.145.
Budapest deviza 1253—1259, valuta 1254—1259.
Prága deviza 59.75—60.25, valuta 59.50—60.—.
Berlin deviza 738—740 milliárd márka, valuta 737—738 milliárd márka.
Bécs deviza 1248.5—1252.5, valuta 1246—1252.
Trieszt deviza 43.85—43.95.
London deviza 276.
Newyork deviza 176.5.

Zürich, febr. 3. Zárlat: Beograd 9.135, Páris 19.50, London 25.2325, Newyork 5.1875, Brüsszel 23.575, Milánó 20.80, Amszterdam 208.15, Berlin 123.50, Bécs 73.05, Szófia 3.60, Prága 15.335, Varsó 72.50, Budapest 72.60, Bukarest 2.275.

Beograd, febr. 3. Zárlat: Páris 211.50, London 266.24, Newyork 566.9, Brüsszel 258, Milánó 228.20, Berlin 135.3, Bécs 801, Prága 168.30, Budapest 898, Bukarest 2450, Genf 1095.

Zagreb, febr. 3. Zárlat: Zürich 1093.3750—1097.3750, Páris 212.50—214.50, London 275.7750—276.9750, Newyork 56.65—56.95, Berlin 13.51—13.55, Bécs 799.70—803.70, Prága 167.8850—168.8850, Trieszt 227.55—228.75.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 3. Buza: 1 vagon bácskai régi 157.50 dinár, 5 vagon bácskai új 110 dinár, 7 1/2 vagon bácskai új, vasuti fővonal ab 112.50 dinár, 7 vagon szerémi új 112—115 dinár. Bab: 1 vagon bácskai fehér 160 dinár. Liszt: 3 vagon 6-os számú 282.50 dinár. Irányzat: változatlan.

Csikágói gabonatőzsde, febr. 2. Buza májusra 176, buza júliusra 164, buza szeptemberre 145.625. Tengeri májusra 83.875, tengeri júliusra 86.5, tengeri szeptemberre 87.875. Zab májusra 43.875, zab júliusra 41.875, zab szeptemberre 44.25. Rozs májusra 108.75, júliusra 108.75, szeptemberre 105.5.

Newyorki gabonatőzsde, febr. 2. Buza őszi vörös 204, őszi kemény 199. Tengeri 88.875. Liszt sp. w. cl. 775—815. Az irányzat tartott.

Rádió-műsor

Pénteken, február 5-én

(A városok melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Bécs (530): D. u. 4.15: Hangverseny. (Opera-árfák.) 6.10: Sport-előadás. 6.25: Felolvasás. 7.10: Francia-óra. 7.40: Angol-óra. 8.15: Sonáta-est.

Berlin (505): D. u. 4.30: Hangverseny. 8.30: Szórakoztató-zene. 10.30: Jazz-band.

Budapest (546): D. c. 9.30, d. u. 12.30 és 3: Hírek, közgazdaság. 4: Német nyelvű mesedélután. 5: Cigányzene. 6.30: Arany János költeményeiből szaval Lengyel Sándorné. 7.30: »Trobador« előadása a Városi Színházban, Németh Mária és Jadowker együttes fellépésével. 10: Tánc-zene.

Grác (397): D. u. 4: Hangverseny. 7.35: Színházi előadás. 8.55: Szórakoztató-zene.

Milánó (325): Este 7.05: El Trió Rádió. 10: Opera-részletek. 11: Dalok. 11.50: Tánc-zene.

Koppenhága (340): Este 8: Szimfonikus hangverseny.

Ostó (392): Este 8: Filharmonikus zenekar hangversenye.

Róma (425): D. u. 5.10: Hangverseny. 6: Jazz-band. 8.40: Szimfonikus hangverseny.

Lipese (452): D. u. 4 és 8.15: Hangverseny.

Königsberg (463): D. u. 4.15: Hangverseny. 8: Dal-est.

Zürich (515): D. u. 3: Hangverseny. 4: Tánc-zene. 8.30: Hangverseny.

Prága (368): D. u. 5: Hangverseny. 8.02: Hangverseny.

Brünn (750): D. u. 5: Operette-részletek. (»Bajadér«, »Frasquita«, Cigánybáró). 8.10: Chansonok.

Genf (760): Este 8.15 és 9.15: Hangverseny.

Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.30: Rádió-zenekar hangversenye.

Daventry (1600)—London (365): D. u. 5. Tánc-zene. 9: Quartett. 9.15: Előadás. 11.30—2.30: Jazz-band.

Az 500 dináros rejtély

A Bács megyei Napló szerdai példányával közt két olyan lappéldány volt, amelyben a harmadik oldalon

Kommunista röpiratokat terjesztettek Budapesten
A rendőrség négy munkást letartóztatott

cikk a következő címváltozással jelent meg:

Budapesten kommunista iratokat terjesztettek
Letartóztatottak 4 munkást

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába került és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap.

Aki a Bács megyei Naplóra előfizet, részt vesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 400, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

EHGYOMORRA FEL POHÁR
SCHMIDTHAUER
FÉLE
Ignáci
KESERŰVIZ
10 élvagyat, kellemes közérzet és munkakedvet biztosít. 921

Dr. FÖLDES
MARGIT-CRÉM
PUDER, SZAPPAN esodaszéppé teszi.
Újból mindenütt kapható.
Vezérképviselet: Heller, Vel.-Rikinda

Foltok a szivárványon

— Regény —

Írta: Sz. Szigethy Vilmos

Balázs Árpád rajzaival

... aztán eldobta a lapot s olyan hangon, amely a legtermészetesebbnek tetszik a világon, megszólalt: — Mit teszünk?

Most erősen belemélyedt a friss lapok olvasásába, néhányszor idegesen rángatózott, mert az igazgató ur tolla kellemetlenül seregett, aztán eldobta a lapot s olyan hangon, amely a legtermészetesebbnek tetszik a világon, megszólalt:

— Mit teszünk?

Hoffmann igazgató ur felbiggyesztette az ajkát s a szemével jelzett valamit. Amolyan félig csodálkozó, félig lenéző intés volt az, igen fölényes mindenképen.

— Bocsanat, azonnal!

Aztán eldobta a tollat, jóllehet máskor megszokta törölni és úgy helyezni az elezsás állványkára. Föl is kelt mindjárt a helyéből.

— Kedves barátom, egyáltalában nem érdemes a dologgal komolyan foglalkozni. Legalább nekem ez a véleményem, amely így alakult ki a hosszú évek folyamán.

— Persze, persze...

— Ellensége mindenkinnek van. Ha az ember előkelő pozíciót tölt be, hát több az ellensége. A mi szeretet tiszteit barátunk, Bezdán alispán ur, annyi szeretettel és oly széleskörű tapintattal vezetett eddig is a vármegye ügyeit, hogy egy ötletszerű támadás miatt nem vonhatjuk meg tőle a ragaszkodásunkat.

Somlyai Ádám, a nyugalmazott közséji jegyző — jelenleg háztulajdonos és virilista — fölötté komolyan szippantott néhányat.

— Ha pusztán krakélerségről volna szó, magam is így gondolkoznék. A jelen eset azonban megfontolandó, mert kívül esik a szimpátia határain. Ugy hallom, súlyos mulasztásokról tudnak.

— És Klenóczy Zoltán ur van hivatalba erkölcsbírásodni, ha — föltéve, de meg nem engedve — csakugyan olyan súlyosak azok a visszaélések! — folytatta az igazgató még mindig a legnagyobb nyugalommal.

— Mindenki hivott, a kinek tudomására jut! — pattogott Somlyai ur.

Az igazgató ekkor levette egyszerű, keret nélküli szemüvegét, amelyen át állítólag a lelkek mélyébe szokott pillantani.

— Amint ön mond, kedves Somlyai ur, az valóságilag körtünet. Az emberiség egyik része, igaz-e, cselekszik, alkot, a másik passzív szemlélője az alkotásoknak. Mindenkinnek a kedvére nem válhatunk, mert a világ legtökéletesebb munkája is ügyszólván óránként változtatja meg az emberiség nézetét aszerint, amint kisebb, vagy nagyobb érdek fűződik hozzá. Öszinte sem lehet az ilyen

vélemény, őszinteség — kinyithetnek érte — konzervativizmusban van. Az sok mindent lenyel, ami esetleg izlése ellenére történik a megszületés pillanatában, de amit az idő igazol és alakít járulékaival tökéletesíti. A mostani idők kedvence-jelszava a visszaélés, pedig hát, valljuk meg, vagyunk még néhányan ur emberek, akik nem szívesen állunk gazemberekkel egy asztalhoz. A lopás sem olyan egyszerű, mint azt némelyek könnyedén elgondolják. Menynyit lopott Bezdán? Mondjuk, hogy elkapartított ötvenezer forintot, — hihető-e, hogy erre a pénzre szükség van egy szerény, igénytelen embernek, aki öt krajcáros szivart szív, pezsgőt csakis akkor iszik, ha társaságban más megkezd, mindenkiféle azonban félmilliót érő tehermentes föld ura? De tovább megyek. Szüksége van neki egyáltalában arra, hogy kitegye magát minden niszkos cipő dörzsölésének, mikor nem szorult rá? S nem kell-e mindennél jobban megbecsülni a közszolgálat önzetlenségének ezt a ritka példáját?

Mihálovics Dusan, az összes közelmok nábobja, aki eddig hallgatott, most időszerűen tartotta a megjegyzését: — Pláne olyan embernél, aki testvérekké teszi a nemzetiségeket.

— Ez csak az okosság mellett szól, felelte az igazgató s nem főbenjáró kérdés.

Somlyai Ádám úgy érezte, hogy kissé meginkott alatta a talai.

— Isten meitsen, hogy rosszat gondoljak Bezdánról, de méltóztassék megengedni, az ember különféle anyagból van összegeve s ha sokszor és sokat hall valamit, legalább is eltűnődik rajta. Én tisztességes embernek tartok mindenkit, amíg be nem bizonyítják az ellenkezőjét, de azért Klenóczyt is komolyan veszem.

Végh Albert ur felvonta a vállát.

— Kereskedő vagyok, mégsem szeretem ezt az embert a végtelen pedanteriájáért ami már kellemetlen. Az okos emberrel szívesen beszélök, de ha nagyon akarja mutatni is, hogy okos, akkor akaratlanul fölfedezem benne az ostobaság szimptomjait. Az alkalmazottaimtól elvárom a kiszámított pontosságot, szeretem, ha az üzletfeleim is korrektek és egyenesek, de engedelmet, a közélet mást is kíván. Azért nem tiltom el azt a közéleti férfit, aki a közlőre irányuló törekvéseiben kerülő utakat használ, hiszen éppen arról beszélünk, hogy száziéle felfogás fogad egy-egy eszmét, mindenki azt várja, hogy ő nyerjen kielégítést s gondolkozási mód-

jához szoruljon az alkotás. Ezeket az igényeket kielégíteni ügyszólván lehetetlen. Meggyőzni alig lehet azt, aki előre elkészített véleménnyel szól a tárgyhöz.

— Hát akkor mondiák meg, mi van Klenóczyval? — tört ki a nyugalmazott jegyző.

— Eszi a pedanteria, vélte Végh. Hoffmann igazgató a szakállát simogatta, tűnődött egy kicsit, hogy szóljon-e, vagy sem, aztán nyilván valami közéletet talált.

— Van vele valami, föltétlenül van, de korainak találnék minden beszédet. Meglehet, hogy tévedek s akkor kellemetlen volna a kombináción. Ha pedig rájöttem, eo ipso nem árulhatom el.

— Alispán szeretne lenni! — mondta Knopf Mihály építész.

— Nem, kedves Knopf ur, elég hű ember, de azt hiszem mentes az ilyen gondolatoktól. Én megadom neki azt a tiszteletet, hogy odavaló embernek tartom, — a képzettséget értem, persze — de nem függ minden a jó koponyától. Ismerem egy hibáját, ami az én szememben alkalmatlanná teszi a közpályára.

— Fúkar, mint az olyan ember, aki kollusszorból emelkedett a pénzkeresők sorába, — jegyezte meg Mihálovics Dusan.

— Az nem volna baj, Aki önmagának takarít, azzal a köz sem jár rosszul. Az ő hibájának a mérhetetlen gyűlöletet tartom. Azt hiszem, kissé megrontotta, mert megkínította az élet. Gyermekkorra, amennyire én tudom, szomorú nélkülözések között telt el s ezt a mérget nem tudta kipusztítani belőle a sorsfordulat. Fanyar maradt, mert gyöngö a lelke hozzá, hogy felülemelkedik a multon s hogy valamikor sokan bántották, most kellemetlennek tekinti az egész világot. A vele elkövetett igazságtalanságokért úgy akar bosszút állni, hogy az abszolút igazság bábokává szegődik mindenben s nevelésesen apró vesszőparipákon nyargal, mikor kényelmesen beleülhetne a négylovas hintóba. Kévs ember tud úgy gyűlölni, mint ő, valóságos művészetté fault ez nála, mert nem nevezhetem másnak, mint elfajulásnak.

— Anyai bizonyos, hogy sikerrel halad a fanyar, kifáradhatatlan aglegényiségbe, — mondta Knopf.

— Az lesz belőle föltétlenül, ámbár alig van túl a harmincon.

— Ez baj, — jegyezte meg Végh Albert, — Nem is igen jár női társaságba?

Hoffmann ur nevetett.

— Nem keresi a társaságukat, de ha találkozik nőekkel, élvezhetetlenné válik. Prédikációkat tart kis lányoknak, az asszonyokat szemtől-szembe kritizálja, hogy téha a viselkedésük, meg a gondolkodásuk. Jókat mutatnak a bogarain, mert mindez határozottan bogár. Még ha öreg ur mondaná, nem esnék minden szava annyira latba. Itt van Lebánovics, emel kellemetlenebb vén piperkőcöt nem hordott hátán a föld, akkurat egy a természettük, Lebánovics legalább öreg hozzá, ősz a haja, megromolhatott a mája és fölteszi róla az ember, hogy tapasztalatból beszél.

— Akkor egymásra találtak. Ugy tudom, asztaltársak, — mondta valaki.

— Együtt ebédelnek pár év óta, de az a különös, hogy ott is állandóan veszekednek. Azt hiszem, nem szívelik egymást, mint az olyan emberek, akik a saját hibájukat másokban veszik észre. Abból lesz azonban nagy baj, ha ez a tapló egyszer tüzet fog! — felelte az igazgató, akinek már dolga volt a bankban, miért is kínézett az aiton s kiszótt a várakozó hivatalnokoknak:

— Azonnal, uraim!

Az ajtót megint betette s mintegy kihirdette a határozatot, mikor szemüvegét a kezében forgatva, megszólalt:

— Csak ismételtetem, hogy nem komoly az ügy, sőt őszintén beszélve, nem hiszek a holnapi támadásban sem. Olyan rége óta hangoztatják már Klenóczyt annyira ideje készül rá, hogy elűthette volna, ha nagyon akarja. Egyébként mi is résen állunk, semmiféle meglepetéstől nem ijedünk meg.

— Eljen az alispánunk! — kiáltotta Somlyai Ádám.

A többi mosolyogva bólintott rá.

Somlyai aztán kiment, a napbiztosossal volt tárgyalni valója s Hoffmann ezt a pillanatot ragadta meg, hogy őszintén is szólna pár szót. Nevezetesen azt mondta:

— A végtelen! Ilyen az ember, ha fölszabadul a szubordináció terhe alul, egyszerre ellenzéki lesz. Pedig, ha job emlékszem, éppen Bezdánnak köszönheti, hogy kegyelemből nyugdíjazták, mert a manipuláció miatt be is zárták volna. Az ő közösségében dult a legnagyobb nemzeti ellenállás, egyszerűen nem adott utoncot, mert jó pénzért ki szabadtott mindenkit.

III.

A sok izgalom egyelőre hiábavaló volt. A rendes tavaszi közgyűlés tárgysorozataról ugyanis levették a vicinális vasut zárószámadásait azzal, hogy egy későbbi rendkívüli közgyűlés tárgya lesz. Olyan fontos momentumok merültek föl, hogy hiábavalónak, sőt céltalannak tetszett volna önmagában tárgyalni, mikor később, a jelenleg még érsre váró ügyvel együtt, tisztább képet lehet az egészről alkotni.

Tendenciát éppen csak azok kerestek ebben, akik mindenáron szeretnek kötekedni s Hoffmann igazgató szavaival élve, úgy mennek át egyik szobából a másikba, hogy előbb kímásznak az ablakon. A tulnyomó többség föllegett, sőt még Somlyai Ádám is megkönynyebbülve jelentette ki a hadastyánok együletében, ahol elnöki méltóságot töltött be:

— Prolongálták az életét.

— Nem különben! — hagyta rá Mihálovics Dusan, aki minden estőjét a körben töltötte, fölötté nagy hangon fejtegetve azon koreszmenyeket, amelyekkel sehogys tudott miszolgálás közben megemésztetni.

Maga a vármegye, mint olyan, igen gyorsan rutintta magát mindenben s felkészedve készült a program következő számaira.

Mert ugy kell venni a dolgot, hogy kis megyeszékhelyeken csak közgyűlések idején van idegenforgalom. Forognak ott idegenek máskor is, de sosem ekkora tömegben s így azt is lehet mondani, hogy a törvényhatóság nélkül merőben céltalan volna a feladata magaslátán álló város minden ezirányú ténykedése, haszontalan a sok közgyűlési határozat, nem is beszélve a polgármesterhez intézett interpellációkról. A megyeszékhely még hetipiacos napokon sem nyüzsgő annyira, mint a legszürkébb meggyűlésen, azért az a városi képviselő járt lelkőzelebb az igazsághoz, aki meg akarta kerestetni a nemes vármegyét, hogy a város föllendülésének érdekében tartson kététhetente rendkívüli közgyűlést.

A rendes műsor egyébként lövésennel folytatódik, mükedvelői előadással és táncmulatsággal végződik. Előjönnek a bresztováci huszarak és tömördek szívet ejtenek áhitatos csodálkozásba kifogástalan raccsolásukkal, piros nadrágukkal, nemkülönbön lovai pedigréjével.

A legtöbben Holec Éva körül forogódtak, sőt azt is lehet mondani, hogy Holec Éva kedvéért töttek ezuttal át a huszarak. A lány alacsony növéssü volt és alig akart helyből indolni, Sötétszürke, éző szemű volt, kissé nagy, úde szája, dus fonatu fekete haja a szépsége, ha ugyan mindez elég a mai követelőző korban ahhoz, hogy valaki széppé legyen.

Az öreg Holec Péternek ellenben volt a megvénen harminc téglágerő telepe és ötrendbeli találmánya. Valamikor egyetlen találmánnyal kezdte a házalást, amíg elkopott a cipője, de megfogadta, hogy addig nem vesz újat, amíg az első kemencét föl nem építi. Hozzájárultak ehhez holmi anyari zavarok is, de hívjuk inkább Holec Péter szíves egyéniségében, mert így jobbra megyünk, hiszen a jóvő igazolt minden bizalmat s jelenleg Holec-féle téglavagy palatető nélkül nem is ház a valámirevaló ház.

(Folyt. köv.)

Kaic illatszertár

ajánlja speciális kölnivizeit kimérve és nagyban. Viszonteladónak árendemény. Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfü, Gyöngyvirág, Orgona és valódi Johann Maria Farina.

KORZÓ MOZI

Mától kezdve vasárnapig
A nagy
MOSJOUKIN
film
PASCAL MÁTYÁS
(Névtelen ember)
PIRANDELLO a legnagyobb olasz író világhírű regénye
Mindkét rész egyszerre.
Rendes helyárak.

LIFKA MOZI

Operett ujdonság!
Suboticán először!
Marica grófnő
Zenéjét írta: Kálmán Imre
Személyek:
Marica grófnő... Vivian Gibson
Török Béla... HARRY LIEDKE
Liza, a háza...
Zsupán Kálmán... Verebics Erőb
Ezek és kibővített zenekarral
Rendes helyárak!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

FOGLALKOZÁS

Fiatalemler. gyors és zépirást tud, szerb, német levelező, állást keres. Cim a kiadóban. 913

Érettségizett. perlel szerb gyakorlatok írvetetik. Cim a kiadóban. 939

Intelligens tanítónő. perlel magyar és horvát. Keres Suboticán megfelelő alkalmazást irodában, iparvállalatnál, gyermekek mellé is elmegy. Stjepan Keos, umjetnik Domašinec — u. p. Dekanovec — Medjumurje. 942

Fűszerkereskedősegéd. ki a szakmában teljesen jártas, azonnali belépésre keresetlik. Szerb nyelvet tudók előnyben. Cuba utóda, Bačka-Topola. 907

Előrendű manikűrözölők jó fizetéssel felvétetnek. Cim a kiadóban. 952

Cukrászsegéd. ki önállóan dolgozik, keres állást. Cim: Enel Lorinc, Vel-Kikinda, Knez Miloševa ulica 683. 949

Irodamba gyakoronok leányt azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóban. 961

NARODNI BIOSKOP NÉPMOZGÓ

a kath. legényegylet helyiségeiben
Február 1-7 Hétfő - vasárnap
ZORO É HURU. NINT CSÉMPÉSZEK
Előadások hétfőnap: fél 6, fél 7, fél 8; vasárnap: 2, 4, 6 és fél 9 órákor
Helyárak: 12, 18, 8, 6, 3 dinár

Orvosi rendelébe ajánlom némi gyakorlattal, vagy ehhez hasonló állást keresek, esetleg gyermek mellé is mennék, a háztartásba és főzésnél is segédkezem. Cim a kiadóban. 572

Autoszakembert keresek, aki Ford-autók és Fordson traktorok kezelésében, valamint ezek javításában feltétlenül biztos, lehetőleg nőtlen, szakemberek ajánlatát kérem. Járuléki igények, eddigi működési, valamint referenciák megjelölésével Földvári Béla Fordképviselő Staribecei. 735

Borbélysegédet azonnali belépésre keres Hornok József, Bajski put. 936

Csendes társat keresek 25-30.000 dinárral egy kitűnő üzlethez. Tőke 50%-ot hoz, amíg garantálva lesz. Cim a kiadóban. 960

Suche deutsches Fräulein zu vierjähriges Mädchen für Tagesbeschäftigung. Serbische Sprachkenntnis bevorzugt. Meldungen in der Administration dieses Blattes. 968

Szerbül jól tudó faszakmában jártas olcsó és gyakorlatos férfi munkáért ajánlkozik azonnali belépésre. Ajánlatok: Megbízható jellegre a kiadóhivatalba kéremek. 966

Középiskolát végzett kereskedősegéd szerb és magyar nyelvtudással állást keres. Cim a kiadóban. 969

Utazó ügynököt felvessz bizományi és ügynökségi vállalat, szerb, német nyelvtől jól bevezetett és előrangú referenciákkal rendelkezőt. Ajánlatok: Utazó Postfach 336, Beogradba intézendők. 954

Borbélyok ügyemébe! Legutánabban Kőszőrül Alekszandar Gubánij működőszobák Subotica, Rudičeva ul. 1. 912

Subotici Centralna Banka zálogostálva Aleksandrova ulica 1. Állandóan folyósít kölcsönöket ékszerekre és mindenféle árukra. 8920

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó. Udobodienia ul. 1. 896

Szoba-konyhas üres lakásra keresek ajánlatokat — Cim a kiadóhivatalban

Figyelem! Kereskedők! Legjobb sombori turót szállít M. Činlov, Sombor. 830

Vidéki ur keres Suboticán teljesen különbejárati, szépen butorozott szobát heti 2-3-szori használatra. Címeket Diszkrét jellegre a kiadóba kér. 943

Butorozott szoba konyha-használattal is azonnal kiadó. Fehér, Mucsy-telep 101-B. 940

Azonnal kiadó nagy világes gyárhelyiség 2 szobás lakással, VII. Jugovicva (Erdő) ul. 7. 964

Különbejárati butorozott szoba a központban magányos uriember részére keresetlik. Cim: Matija Reh, Strusmajerova ul. 10, Subotica. 965

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 1 drb 12-10 HP svéd gyártmányú nyers-elaimotor, alkalmas szántásra, cséplésre és daráló hajtásra is. Alekszander Ignácz, Subotica, Maisanski put 17. 950

Üzletberendezés. Nationalcassa, villanyfelszerelés, üzletfelosztás miatt szabad kézből eladó. Keresztény Fogyasztási Szövetkezet felszámoló bizottsága, Mol (Bačka). 957

Kitűnő vendéglő üzlet roppant erős éjjeli forgalommal, reggelig nyitva, azonnal bérbeadó vagy óvadékkal elszámolásra kiadó. Cim a kiadóban. 962

Garantált csomómegtes meszlő- és sörfőnyél kapható Klepp David, Novi-Vrbas 367. 714

Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK
a legjobbak. Megrendeléseket és javításokat elfogadók
SUBOTICA
Aleksandrova ulica 1.

16 HP szívógázmotor Heller és Herz-féle, üzembépes állapotban, eladó. Holzacker Boldizsár, Baimok. 933

Használt Fordson traktorok és autók vételével és eladásával legolcsóbban és legelőnyösebb fizetési feltételek mellett foglalkozik Földvári Béla, Staribecei, Telefon 83. 1020

Söröshordók. használtak, törés és korhadtneműek azonnal tölthetők, darabonként ötven dinárért kaphatók. Szétküldés vasutón úánvétellel megfelelő előleg beküldése mellett Frank Sándornál, Subotica. 582

Eladó ház 3 szoba, 2 konyha, éléskamra, mosókonyha, 40 □-öl világos műhely, 50 □-öl csukott fás tészter, 2 beépített disznóöl, villanyvilágítás, 1250 □-öl telekkel azonnal lakoménesen átvehető. Ügyvőkök díjaztatnak. Cim a kiadóban. 869

Új zongorák. pianók, csakis elsőrendű világmárkát, a leghosszabb lejárati részletfizetésre kaphatók 10 éves időtállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kálmán Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

BÁMULATOS OLCSÓN ELADÓ: Órák, arany, ezüst ékszerek, dohánytárcák, ruhák, télikabátok, utazóbundák, nőiingek, vászonzakimunkák, cipibeállítás irógépek, sülyesztővarrógép, különféle illatszerek, Sampon, Bayrum, kővenődték, butordarabok, finom rézágymatracca, fiúrdőkád kálvával, nagy-mennyiségű finom gyantuszövet, egy 4-es és egy 3-as Wertheimkassza, különféle karácsonyi ajándékok **Késs adásvételi intézet** VI. Trumbičeva (Petőfi) ul. 11, Csirkepiac. 10333

Megvételre keresünk 150-200 g mész befogadására alkalmas jó állapotban lévő **használt hordókat**. Toth D. D., Bačka-Topola. 895

Eladó több háztel és két lakóház a szegedi szőlőkben. Cim: Petres kötszergvár, Palicsi-utca. 661

Dunaparti homok 200 dinár vagonba rakva ab Bogoevo kapható Adám József mészéretőnél, Bogoevo. 640

A következő birtokok házakkal, élő és holtállományával eladók 50, 95, 98, 145, 220, 350, 420 hold. Bővebben: Krámerné bejegyzett cég irodájában, Osijek, I. Kapucinska 10. 515

Félfáron vásárolhat üzletáthelyezés miatt kész férfi-, női- és gyermekruhákat, bőrkabátokat, gumiköpenyveket. Öltöny, raglán, férfi vagy női télikabát 550 dinárért, gyermekruha, köpeny vagy télikabát 350 dinár, Bőrkabát 900 dinár, Esőkabát 300 dinár, míg a készlet tart. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom. Régi helyisége főtér, új helyiség februártól kezdve Gyümölcs-piac, Földes Sám. 96

Eladó egy 20 HP szívógázmotor cséplővel és egy 8 HP MÁV gyártmányú gőzgép szintén cséplővel. Bálizs Ferencz, Mol (Bačka). 918

Eladó egy 30 HP Packard gyors teherautó, üzembépes. Ára 35.000 dinár, esetleg előcserelem jökarban lévő Ford teherautóért. Késs Dezső, Senta. 944

Önálló főmunkás borbélysegéd fix fizetéssel felvétetik. Lukacsévits Mihály borbély, Sombor. 893

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk
500 drb nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért
és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez
Olcsóbb mint ha papirszeletekre írja a számlát!
Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.
Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétellel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

TIMÁR BOCSKOROS SZIJGYÁRTÓ KEFEKÖTŐ
bőr-, fűszer- és vegyeskereskedő

közölgék címüket, mert nélkülözhetetlen ipari cikket fogok ajánlani

EUGÉN KALMÁR
KEMIČNA INDUSTRIJA SUBOTICA

ÜZLETI KÖNYVEK
OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL
NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS!

HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerek és papirkereskedésében Subotica
Karadjordiev trg 12.

KÜLÖNFÉLE

Inecto 15 perc alatt tartószára festi a haját! Kapható 18 színben bármely szakmába vágó üzletben! 828

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Tel. 190 és 192.

Táviratcim: Kenderipar
Detailüzlet: Városi bérpalota.
Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

UTITAKARÓK ÉS LÓPOKRÓCOK

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

4 órától este 7-ig **zongora és ének mellett táncolva** kellemesen töltheti el az idejét a **Steiner** cukrászdában — kedden, csütörtökön szombaton és vasárnap — TELEFON SZÁM 206.